NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

HAymarket 1-6100

Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LXVIII | Price 25c | Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Thursday, Febraury 19, 1981 | Nr. 35

JAV PADĖS UŽPULTAM SALVADORUI GINTIS

VLIKo žodis

BRANGŪS LIETUVIAI!

Pavergtos Lietuvos ir visame pasaulyje išblaškyti lietuviai jau daugelį metų stipriai, nepavargstančiai kovoja su žiaurių, nei moralės, nei tarptautinės teisės negerbiančiu komunistiniu okupantu.

Paskutinių metų tarptautiniai įvykiai, vis aiškiau parodą pasauliui tikrąjį komunizmo tikslų apgaulingą siekimą, išsaukė Vakarų valstybių vis didėjantį nepasitikėjimą į Sovietų Sąjungos gražiais žodžiais pridengtas intervencijas į suverenitetų valstybių teises, bolševikinės santvarkos besiplečiantį išsigimimą ir viso pasaulio stipresnį nusistatymą kovoti su komunistine ekspansija. Tatai ir mums duoda vis daugiau ir daugiau vilčių mūsų kovoje už pavergtą Lietuvą.

Mūsų kova, nors fiziniai nelygi, bet dvasiniai ir moraliniai stipresnė ir pamažu mus veda į nesustabdomą galutinę Laisvės pergalę.

Visų lietuvių dėka ir pastangomis, Lietuvos Laisvės nepailstantis siekimas plačiai nuskambėjo Madrido konferencijoje ir iš ten po visą Europą. Pradėtą darbą tęskime toliau ir skleiskime pasauliui mūsų bekompromisinį troškimą ir pasiryžimą būti laisvais, nepriklausomais.

Šiandien nėra abejonės, kad Lietuva vėl bus laisva. Tik kaip greit tai įvyks, priklauso labai daug nuo mūsų visų pasiaukojimo, meilės, užsispyrimo, darbo — dirbti, kovoti dėl Lietuvos.

Švęsdami Vasario 16 Dieną prisiminkime mūsų praeitį, mūsų senelių, tėvų ir Tautos didvyrių pasišventimą ir pralietą kraują už mūsų Tėvynę.

Padėkime Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui nešti Tautos uždėtą atsakomybę.

Mūsų pavergtų sesių ir brolių kančios, jų išvadavimas ir laisvos Lietuvos atstatymas reikalauja kiekvieno lietuvio pagalbos.

Dr. Kazys Bobelis,
Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas

1981 m. vasario 16 d.
Washington, D.C.

NUKENTĖJUSIŲ ŠEIMOMS MOKĖS NUOŠIMČIUS

CHICAGO, Ill. — 1979 m. gegužės 25 dieną O'Hare aerodrome nukrito pilnas keleivinis lėktuvas DC-10, užmušdamas 273 keleivius, lakūnus ir patarnautojus. Lėktuvas nebuvo tinkamai prižiūrėtas, motorą laikantieji sraigtai nebuvo priveržti, todėl vienas motoras iškrito, o nukritęs lėktuvas užmušė visus lėktuve buvusius žmones.

Keleiviai ir tarnautojai buvo apdrausti 200 milijonų dolerių. Lėktuvo nelaimėje žuvusiųjų tarpe buvo Arlington Heights gyventojas Craig Valladares. Jo žmonai ir mažametei dukrai teismas paskyrė $250,000. Advokatas John J. Kennedy, įsiskaitęs į apdraudos įstatymą, rado eilutę, liepiančią teisingai nukentėjusio šeimai apmokėti. Čia turi įeiti, jo nuomone, ir procentai nuo mirties iki išmokėjimo dienos. Teismas jo prašymą patenkino. Craig Valladares žmona su dukra gaus 277,500 dolerių.

— Lenkijos studentai galės organizuotis, nes trečiadienį pasirašyta sutartis tarp studentų atstovų ir premjero pavaduotojo Mečislavo Rakovskio.

KALENDORĖLIS

Vasario 19: Konradas, Nida, Saugė, Šarūnas, Žibonis.

Saulė teka 6:41, leidžiasi 5:28.

Oras vėsesnis, ...

GVATEMALOS PREZIDENTAS ŽIAURIAI VALDO

LONDONAS, Anglija. — Gvatemalos prezidentas R. L. Garcia labai žiauriai elgiasi su suimtaisiais ir pats įsakinėja, ką suimti ir kam atimti gyvybę, — sako Tarptautinės Amnestijos oficialus pranešimas.

Paskelbti duomenys tvirtina, kad praeitais metais Gvatemaloje žuvo 3000 dabartinės valdžios priešų. Tvirtinama, kad šalia policijos, Gvatemaloje dar veikia viena slapta įstaiga, esanti prezidento žinioje. Ta įstaiga ir yra atsakinga už politinių priešų nužudymą.

— Finansininkai tvirtina, kad prez. Reaganui bus labai sunku įvykdyti savo ekonominį planą.

*Howard Baker (R)

Senatorius H. Baker labai patenkintas, kad demokratų ir respublikonų vadai pritaria vyriausybės planui teikti didesnę paramą alvadorui.

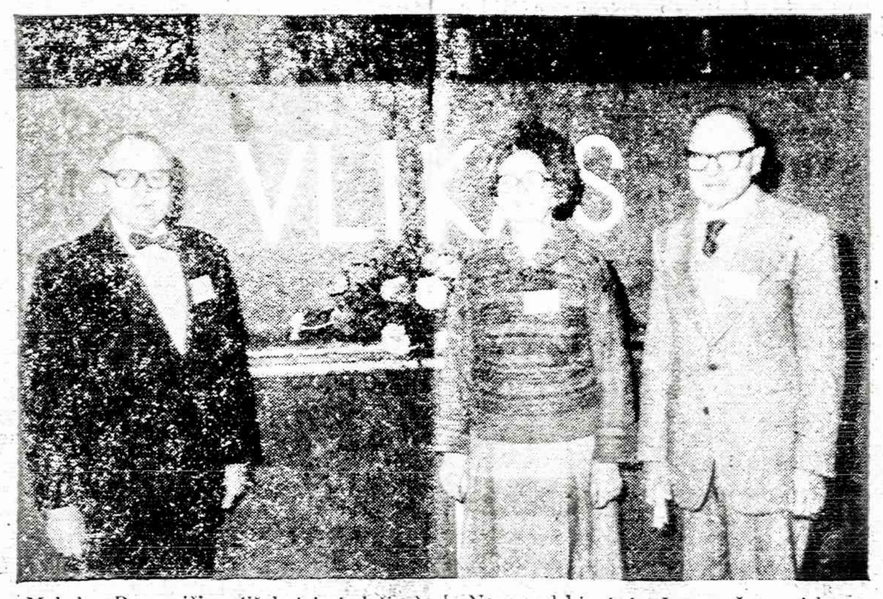

Mykolas Pranevičius (iš kairės į dešinę), I. Novogrodskienė ir Juozas Šarapnickas, Lietuvių socialistų demokratų atstovai Toronte vykusioje Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto konferencijoje. (S. Dabkaus nuotrauka)

Iš Kubos Sovietų karo vadai planuoja Pietų Amerikos pavergimą. Iš Nikaragvos ir Gvatemalos Kubos teroristai veržiasi į Salvadorą.

PREZ. REAGANAS NENORI KELTI ATLYGINIMUS AUKŠTIEMS PAREIGŪNAMS

TAIP PAT PANAIKINO DAUGELIUI DALYKŲ KONTROLĘ IR BIUROKRATINIO REGULIAVIMO TAISYKLES

WASHINGTON, D.C. — Prezidentas Ronald Reaganas antradienį pranešė Kongresui, kad jis yra priešingas algų pakėlimui kabineto nariams, Senato ir Atstovų Rūmų nariams, taip pat federalinės valdžios aukštiems valdininkams. 16.8% pakėlimo prašė buvęs prez. Carteris. Buvo numatoma, kad pakėlimą gaus apie 35,000 pareigūnų. Pagal minimą planą, kabineto nario alga iš 69,630 dolerių per metus pašoktų iki apie $84,000, gi Kongreso narių alga — iš $60,662 iki $74,000. Anksčiau prez. Reaganas neoficialiai pakėlimui pritarė, nes 1977 metais tos algos buvo įšaldytos. Spaudos sekretoriaus James S. Brady pareiškimu, sprendimas padarytas atsižvelgiant į ekonominę padėtį.

Prez. Reaganas antradienį pasirašė administracinius įsakymus, labai svarbius ekonomijai:

- Federalinės reguliavimo institucijos prie projektų turi pridėti gamybos kaštų analizę ir pasiųsti Biudžeto direktoriui patvirtinti;
- Atšaukiami įsakymai bei potvarkiai, draudžią bendrovėms transportuoti ir eksportuoti pavojingas medžiagas užsieniams, taip pat ribojąs jų vartojimą vidaus rinkoje;
- Atšaukiamas temperatūros reguliavimo potvarkis — žiemą laikyti termostatą 65 laipsnių, o vasarą 78°.

Biudžeto direktorius David A. Stockman, informuodamas Kongreso vadus ir komitetų pirmininkus, pabrėžė dabartinės ekonominės padėties sunkumus ir prezidento asmeniską rūpestį.

Žinovų nuomone, artimu laiku bus paskelbtos šios naujovės:

- Bus nuimti reguliavimo varžtai automobilių industrijai. Per pastaruosius 20 metų jai buvo kraunama vis naujos taisyklės, kurios žymiai pakėlė gaminių kainą;
- Bus sumažintos subsidijos Amtrak, nes tais traukiniais daugiausia važinėja biznieriai ir turtingi asmenys;
- Nutraukimas iki $500 milijonų Conrail bendrovei, operuojančiai Penn Central geležinkelių liniją;
- Bus nuimti reguliavimo varžtai traukiniams ir sunkvežimiams, o Civilinės aviacijos taryba bus visai panaikinta.

SOCIALINĖ APDRAUDA NESUBYRĖS

WASHINGTON, D.C. — Prezidentui Reaganui paėmus prezidentūrą, pradėjo sklisti gandai, kad visa socialinės apdraudos sistema subankrutuosianti ir visiškai iširs. Atsirado specialistų, kurie kompiuteriais apskaičiavę ir nustatę, kad jau 1983 metais nebeliks nė vieno cento socialinės apdraudos pinigų.

Demokratų ir respublikonų partijų vadai antradienį pareiškė, kad socialinės apdraudos sistema nesubyrės ir kiekvienas vyresnio amžiaus žmogus gaus jam priklausančias sumas. Socialinės apdraudos sistemoj priviso sukčių, kurie vagia ir sukčiauja, bet vagiliai išaiškinami, dažnai jie eina į kalėjimą.

Socialinės apdraudos įstatymas kelis kartus buvo taisytas. Jeigu kils reikalas, tai jis ir vėl bus pataisytas, bet sistema nesuirs, vyresnio amžiaus vyrai ir moterys gaus jiems priklausančias sumas.

— Milane keturi gerai apsirėdę vyrai antradienį nušovė vienos didžiausių Milano ligoninių vedėją dr. Luigi Marangoni. Raudonosios brigados kalbėtojas ankščiau apkaltino ligoninės personalą susidėjimu su valdžia kovai prieš teroristus.

TERORISTAI UŽĖMĖ MEKSIKOS UNIVERSITETĄ

MEXICO CITY. — Antradienį trys ar keturi jauni teroristai, ginkluoti automatais ir sprogmenimis, įsiveržė į Meksikos universiteto administracijos pastatą, pagrobė iki dvylikos asmenų ir užsibarikadavo šestame aukšte. Tarpe įkaitų yra universiteto sekretorius Leopoldo Silva. Sutrukdytos studijos 300,000 studentų.

Teroristai pasiuntė laikraščiams pranešimą, kad universiteto vadovybė gaus reikalavimus, o bet kokie policijos veiksmai sudarys mirties pavojų įkaitams. Universiteto policija sako, jog teroristai yra radikalūs mokiniai iš Mexico City paruošiamosios mokyklos. Jie norėjo pagrobti universiteto rektorių Octavio Rivera, bet jis išbėgo pro šonines duris.

Vėliausiomis žiniomis, teroristai reikalauja biudžeto paruošiamajai mokyklai, į kurią priimami universitetan nepatekę kandidatai. Tos mokyklos administratorius Federico Eneri sudarė sąlygą su teroristais.

FILIPINAI IŠKILMINGAI SUTIKO POPIEŽIŲ

MANILA. — Filipinų prezidentas Ferdinand E. Marcos su žmona Imelda sutiko popiežių Joną Paulių II ir jį priėmė Malacanang rūmuose. Jie taip pat dalyvavo iškilmėse Santo Tomas universiteto aikštėje. Minia buvo entuziastinga. Artimesnieji stengėsi paliesti popiežių.

Nuotaiką šiek tiek sugadino jaunuolis, besiveržiąs prie popiežiaus. Jis buvo policijos sulaikytas, bet ginklo ar puolimo įrankio nerasta. Daugelį nustebino, kai šio įvykio akivaizdoje, popiežius prisiartino prie jaunuolio ir jį rankomis apkabino. Jaunuolis buvo irgi nustebęs, bandė kalbėti, bet negalėjo žodžio ištarti.

SEKR. HAIG INFORMAVO SENATO KOMITETĄ APIE KUBOS INTERVENCIJĄ

JAV DIPLOMATAI INFORMAVO EUROPOS VALSTYBES APIE NETIESIOGINĘ RUSIJOS INTERVENCIJĄ

WASHINGTON, D.C. — Sekretorius Aleksandras Haig antradienio popietę informavo Senato ir Atstovų Rūmų vadus, kad JAV vyriausybė ruošiasi teikti didesnę pagalbą Salvadoro vyriausybei gintis nuo svetimų valstybių intervencijos. Iki šio meto JAV teikiamą pagalbą derindavo su pagrindiniu žmogaus teisių pripažinimu, bet ateityje rengiasi teikti efektyvią pagalbą, kad tiktai Pietų Amerikos valstybės pajėgtų apsiginti nuo užsienio valstybių intervencijos.

Vakarykštis oficialus pranešimas sako, kad Salvadore, 27 mylių atstumoje nuo San Salvadoro, gerai ginkluotas užsieniečių dalinys pradėjo frontą, nutraukė susisiekimą ir kviečia gyventojus pradėti kovą prieš dabartinę Salvadoro vyriausybę.

Sekretorius pranešė Kongreso vadams, kad Amerikos diplomatai informavo šiaurės Atlanto valstybių vyriausybes apie JAV nutarimą teikti paramą dabartinei Salvadoro vyriausybei, kad ji pajėgtų apsiginti nuo svetimų valstybių įsiveržimo į Salvadoro vidaus reikalus. Pranešimai sako, kad kelios Europos valstybės abejoja, ar pagalbos teikimas padės konfliktui baigti. Jie prisimena įvykius Vietname, Korėjoje ir kitose vietose.

Valstybės sekretorius pabrėžė, kad pasitarimų ir taikus konfliktų išsprendimas būtų buvęs geriausias, bet aiškėja, kad svetimų valstybių agresijai galo nesimato.

Iš Salvadoro ateinantieji duomenys rodo, kad Kubos kariai organizuoja intervenciją į Salvadoro valstybę. Kubos kariai buvo sustabdyti pasienyje, jie nuginkluoti prie svarbesnių sankryžų, bet dabar Kubos helikopteriai tuos įsibrovėlius pristato į krašto viduje esančias strategines vietas ir bandoma ten įsigalėti. Aišku, kad Salvadoro kariai be Amerikos paramos nepajėgs apsiginti. Daugiausia puola Kubos kariai, apmokyti kalnų kovoms.

Senatorius Howard Baker, daugumos vadas, pareiškė, kad nutarimui privalo pritarti visas Senatas. Komunistų įsigalėjimas Pietų Amerikoje sudaro pavojų ir visai Amerikai, todėl reikalingas respublikonų ir demokratų vieningas nutarimas.

Ir demokratų vadas Atstovų Rūmuose pareiškė, kad nutarimas privalo būti vieningas, nes komunistų įsigalėjimas Pietų Amerikoje būtų žalingas visiems. Jis pritaria paramą vyriausybei. Užsienio valstybių partizanai Salvadore privalo būti suimti, nuginkluoti ir nubausti. Jie neturi teisės ardyti kaimyninių valstybių gyvenimo.

ADMIROLAI NETURI LAIVŲ, JŪREIVIŲ

WASHINGTON, D.C. — Pacifiko ir Atlanto JAV laivynų vadai pareiškė, kad dabartiniu metu jie nepajėgtų apginti JAV pakrančių. Jie neturi tam tikslui reikalingų laivų ir laivams aptarnauti žmonių. Karo pabaigoje abu laivynai buvo išformuoti. Kai kurie laivai, kad neaprūdytų, buvo apipurkšti chemikalais ir po to jais nesirūpinta, bet svarbiausia, laivams aptarnauti jūreiviai buvo paleisti, o nauji neapmokyti.

Pacifiko laivyno adm. Donald C. Davis pareiškė, kad jis negalėtų apginti JAV pozicijų Pacifike. Jis nieko negali garantuoti, kai jis neturi būtinai reikalingų laivų aptarnautojų ir laivų.

Kongreso komitetui liudijo ir Atlanto laivyno vyriausias vadas. Jis taip pat pareikalavo laivų, lėktuvų ir, svarbiausia, žmonių, pajėgiančių valdyti laivus ir žmones. Jiedu paruošė planus ir įteikė reikalavimus.

GRASINA UŽDARYTI RTA

CHICAGO, Ill. — RTA finansų komiteto pirmininkas Patrick O'Malley pareiškė, kad dėl finansinių sunkumų gali užsidaryti RTA kovo 15 dieną. Valstija turėtų suteikti naują paskolą arba atidėti mokėjimus vėlesniam laikui.

Praeitais metais pavasarį RTA gavo iš valstijos $37.5 milijono paskolą. $6.25 milijono reikia grąžinti š.m. kovo 1 d. Gubernatorius Thompsonas pareiškė, jog tai demokratų sukelta finansinė krizė ruošiantis rinkimams.

— Praeitais metais Irane sušaudyta 160 žmonių. Daugiausia žuvo buvusių Irano karininkų, kurie buvo pasižadėję dalyvauti perversme prieš mulą Chomeinį. Nemaža buvo nubaustą ir už prostituciją, narkotikų vartojimą, paleistuvavimą.

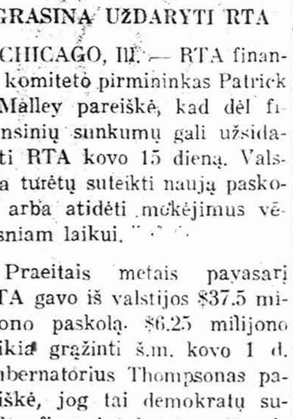

Leonid Brezhnev

Leonidas Brežnevas bando suvaldyti A. Gromyką. Jo propaganda prieš JAV gąsdina Rusijos gyventojus. Jie bijo naujo karo, ypač su Amerika.

— Praeitą trečiadienį aukso uncija kainavo $502.

NAUJOJI VILTIS

Po ilgesnės pertraukos, ir vėl pasirodė politikos ir kultūros žurnalas Naujoji Viltis. Vyriausias redaktorius dr. Jonas Balys. Leidėjų Taryba: Teodoras Blinstrubas (pirm.), Jonas Jurkūnas, Bronius Kasakaitis ir [illegible]. Administratorius Bronius Kasakaitis, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, IL 60629.

Pirmasis straipsnis "Lietuviškos politikos sūkuriai" — be pavardės. Greičiausiai pačios redakcijos rašytame, kuriame dėl VLIKo ir LB-nės santykių šitaip rašoma:

"Mūsų lietuviškoje išeivių politikoje toliau tęsiame pikti ir demagogiški išpuoliai prieš dabartinę VLIKo valdybą. Frontininkai tai laiko savo ritualu. Pvz., dr. K. Ambrozaitis savo vienminčių suėjime Dainavoje pareiškė: "...gaila, kad šiuo metu [VLIKas] yra neveiksmingas. todėl yra balsų dėl bendro labo, kad valdyba atsistatydintų" (Draugas, 1980.X. 17). Turėkite, ponuliai, kantrybės ir palaukite, kol pasibaigs tos valdybos kadencija, tad neaušinkite veltui burnos. Iš esmės VLIKo veikla visados buvo maždaug tokia pat. Kai anuomet VLIKas buvo pasidaręs labai veiklus kovoje su mūsų diplomatine tarnyba, tai geriau būtų buvę tokios veiklos išvengti. Dabar VLIKo santykiai su diplomatine tarnyba yra visai korektiški. Jei Bendruomenė ryšininko pretekstu atsiunčia į VLIKo posėdžius provokatorių, tai joks sutarimas ir bendradarbiavimas neįmanomas.

Bendruomenininkų "įgaliotinio" Washingtone žmona, "Tėviškės" dr-jos kvietimu, gal sovietų pinigais, 1980 m. vasarą lankėsi Lietuvoje su "garbės svečiais" ir dalyvavo sovietinės okupacijos 40 metų paminėjimo iškilmėse (žr. psl. 107). Ar tai ne gėda? Paskutiniai rinkimai parodė, kad amerikiečiai nusisuko nuo liberalizmo. Laikas ir mūsų bendruomenininkų ir jų politinių komisijų vadovams atsisakyti palankumo raudoniesiems ir visokiais pretekstais liautis piršti bendradarbiavimą su okupantu, nesiųsti savo žmonas ar dukras į okupanto ruošiamas iškilmes. Tada išnyks ir visi tie konfliktai, neteks prasmės "reorgai" ir kt. —

Akiratininkai, frontininkai ir politikuoją vienuoliai labai nemėgsta VLIKo pirm. dr. K. Bobelio, priskirdami jam visokiausių nuodėmių, kaip geri santykiai su "reorgais" ir pan. Iš tikrųjų jis yra labai atsidėjęs VLIKo darbui. Nuo bal. 24 iki geg. 14 d. jis keliavo VLIKo reikalais po Pietų Ameriką ir pats apmokėjo visas išlaidas. Paskum visą mėnesį (nuo rugs. 10 iki spalio 10 d.) praleido keliaudamas po Europos sostines, įteikdamas Helsinkio aktą pasirašiusioms vyriausybėms memorandumą, pasirašytą kartu su mūsų Diplomatijos šefu, dėl Madrido konferencijos, į kurią jis išvyko lapkr. 7 d. Tegul tie, kurie kalba ir rašo apie jo neveiklumą, paskaičiuoja jau vien tai, kiek jis turėjo nuostolių nedirbdamas per visą tą laiką savo profesijoje. Visi ką nors veikią politikos srityje žino, kad tos kelionės nėra tik turistiniai malonumai. Visai galimas dalykas, kad iš Madrido konferencijos nesulauksime mūsų reikalui apčiuopiamos naudos, tačiau turime kiekvieną progą išnaudoti, keldami mūsų tautos laisvės klausimą, tad reikia būti pasiruošusiems, kitaip būtumėte pamatuotai pakaltinti apsileidimu. VLIKas plačiai panaudojo pabaltiečių 1979 m. rugp. 23 d. deklaraciją Maskvoje ir susilaukė dėmesio, pajudindamas "pamirštą reikalą". Buvo tinkamai reaguota dėl Olimpiados boikoto Maskvoje. Plačiai garsinami okupanto persekiojami patriotai Lietuvoje, jų areštai ir teismai, panaudojami nauji pabėgėliai ar ištremtieji, kurie suteikia spaudos konferencijose naujausių žinių, kas dedasi mūsų tėvynėje, kai iškeliama viešumon kolonizacijos ir nutautinimo politika. Daroma, kas yra įmanoma. ELTA biuletenius svetimomis kalbomis paskum kopijuoja savo leidiniuose Bendruomenė. Mes to nesmerkiame ir nepavydime. Sunku suprasti, kodėl kai kas pavyduliauja VLIKui.

Tam tikros spaudos išpuolius prieš VLIKo valdybą negalime kitaip pavadinti, kaip "graffito", kuriuos mes matome viešose išeinamosiose. Juos rašinėja ir braižo seksualiniai iškrypėliai. Tačiau yra ir politinių iškrypėlių, kurie būdami išmesti iš politinio balno, stengiasi įsikibti bent į politikos žirgo uodegą. Ypač pasižymi demagogiškais rašinėjimais spaudoje B. Nemickas (žr. "Draugas", 1980.X.30) ir K. Bieliukas (žr. "Tėviškės Žiburiai", 1980.X.30), abu buvę VLIKo valdybos nariai. Dar prisideda J. Kojelis, kaip atrodo, pretendentas į VLIKo viršūnes. K. Bieliukas turėtų susiprasti, kad negalima sėdėti ant dviejų kėdžių: būti VLIKo tarybos nariu ir PLB vadinamos Visuomeninių reikalų komisijos nariu, kuri buvo sukurta konkurencijos su VLIKu tikslu. Jam reikia pasirinkti ir pasilikti arba viename, arba kitoj organizacijoj, nes negalima iš karto dviem ponam tarnauti.

Šįmet Amerikoje vyravo rinkiminė karštligė, tačiau mums nereikia užsikrėsti nešvariu politikavimu. Kaip matome, tokia demagoginė propaganda ("warmonger" ir pan.) davė visišką pralaimėjimą tam, kuris ją pavartojo. Mūsų išeivių bendruomenė irgi nėra tokia naivi, kad jai darytų įspūdžio politinė pornografija."

Albertas Gerutis — Lietuva žlugimo pavojaus akivaizdoje (1939-1940). Šiame straipsnyje aprašytas rusų ultimatumas, paskutinieji ministerių kabineto posėdžiai ir su tuo klausimu surišti įvykiai.

Zenonas Ivinskis — Lietuva ir žydai istorijos šviesoje. Gana ilgas straipsnis, nagrinėjąs lietuvių ir žydų santykius.

Jonas Balys — Tautosaka apie ugnį.

B.J. recenzuoja B. Railos parašytą knygą "Vaivos Rykštė".

K.R. recenzuoja Juozo Kruliausko knygą "Po Ultimatumo". Dėl šio romano pasisako neigiamai. O dėl paskirtos premijos taip taria: "Reikia premijas skirti geriems rašytojams, bet ne silpniems veikalams".

E. Čekienė — Tradicijos, Pranašystės.

V. Kst. Spaudoje ir gyvenime rašo apie mūsų ekskursantus, nuvažiavusius į ok. Lietuvą:

Nuvažiavo pasidžiaugti kartu su okupantu Lietuvos pavergimu

"Tėviškės Žiburiai" 1980 m. liepos 31 d. nr. 31-32, psl. 1 įdėjo tokią žinutę:

SVEČIAI IŠ JAV

Sovietinės okupacijos keturiasdešimtmetį minėjusioje Lietuvoje birželio 15-24 d.d. lankėsi 25 JAV lietuvių grupė, vadovaujama bostoniečio chemijos inž. Donato Šato. Ją sudarė technikos sričių žmonės, pora gydytojų ir pora pedagogų. Tai jau trečioji tokios inž. D. Šato suorganizuotos grupės viešnagė, kurion ją vėl pakvietė "Tėviškės" draugija. Platesnių informacijų pateikia "Gimtojo Krašto" liepos 3 d. laidoje paskelbti pasikalbėjimai su grupės vadovu inž. D. Šatu, pedagoge Rūta Pauperiene ir Nevados universiteto medicinos prof. Algiu Mažulioniu.

Be to, lankytasi Kaune, Palangoje, Druskininkuose, Trakuose. Iš parašų po septyniomis nuotraukomis paaiškėja, kad ekskursijoje taipgi dalyvavo: V. Grazdis (ar Gruzdys), V. Sinkus, V. Tamošaitis, R. Keliuotis, M. Mickuvienė, S. Šatienė, V. Gureckienė, V. Kučas, E. Kulikauskas, A. Palnulis, V. R. Pauperas, V. Vebraitė, Dž. Gustas ir K. Almenas. "Inturisto" palydovė buvo N. Grigaliūnienė. Atsisveikinimo vakarą surengė "Tėviškės" draugija. Apie šį susitikimą rašoma: "Jame dalyvavo Lietuvos TSR užsienio reikalų ministras V. Zenkevičius, Mokslų Akademijos viceprezidentas A. Žukauskas, "Tėviškės" draugijos pirmininkas P. Petronis, "Gimtojo Krašto" redaktorius V. Reimeris ir kiti. Vakaro metu buvo pasidalyta mintimis apie kultūrinį ir mokslinį-techninį užsienio lietuvių bendradarbiavimą su tėvų žeme, kalbėta apie šio bendradarbiavimo perspektyvas, pažymėtas svarbus visame pasaulyje taikos išsaugojimo reikalas". Kadangi taiką šiuo metu žlugdo Sovietų Sąjunga savo invazija į Afganistaną, matyti, kad nebuvo išsiversta be propagandos. **V. Kst.**

Visa eilė tų pavardžių tinka ne kur kitur, kaip į mūsų tautos gėdos sąrašą.

Prie šio rašinio reikėtų pastebėti, kad ir Aušra Gečytė Drauge ir Dirvoje aiškinasi, kad ji nuvažiavusi savais pinigais, bet nutyli, kad iš Rytų Berlyno ir 10 dienų ok. Lietuvoje važinėjosi ir visas išlaidas apmokėjo "Tėviškės" draugija, vad. gen. Petronio. O Kamantaitė net pasižadėjo į lituanistikos kursus atvykti.

Dr. Jonas Balys — Nauji tautosakininkų "Mitai", Apie ekstremizmą, V. Meškausko sovietinio stiliaus propaganda "Dirvoje" ir Dramatiškas posūkis į dešinę.

Įdėtos kelios nuotraukos. Naujoji Viltis žurnalas vertas perskaityti kiekvienam lietuviui.

Stasys Juškėnas

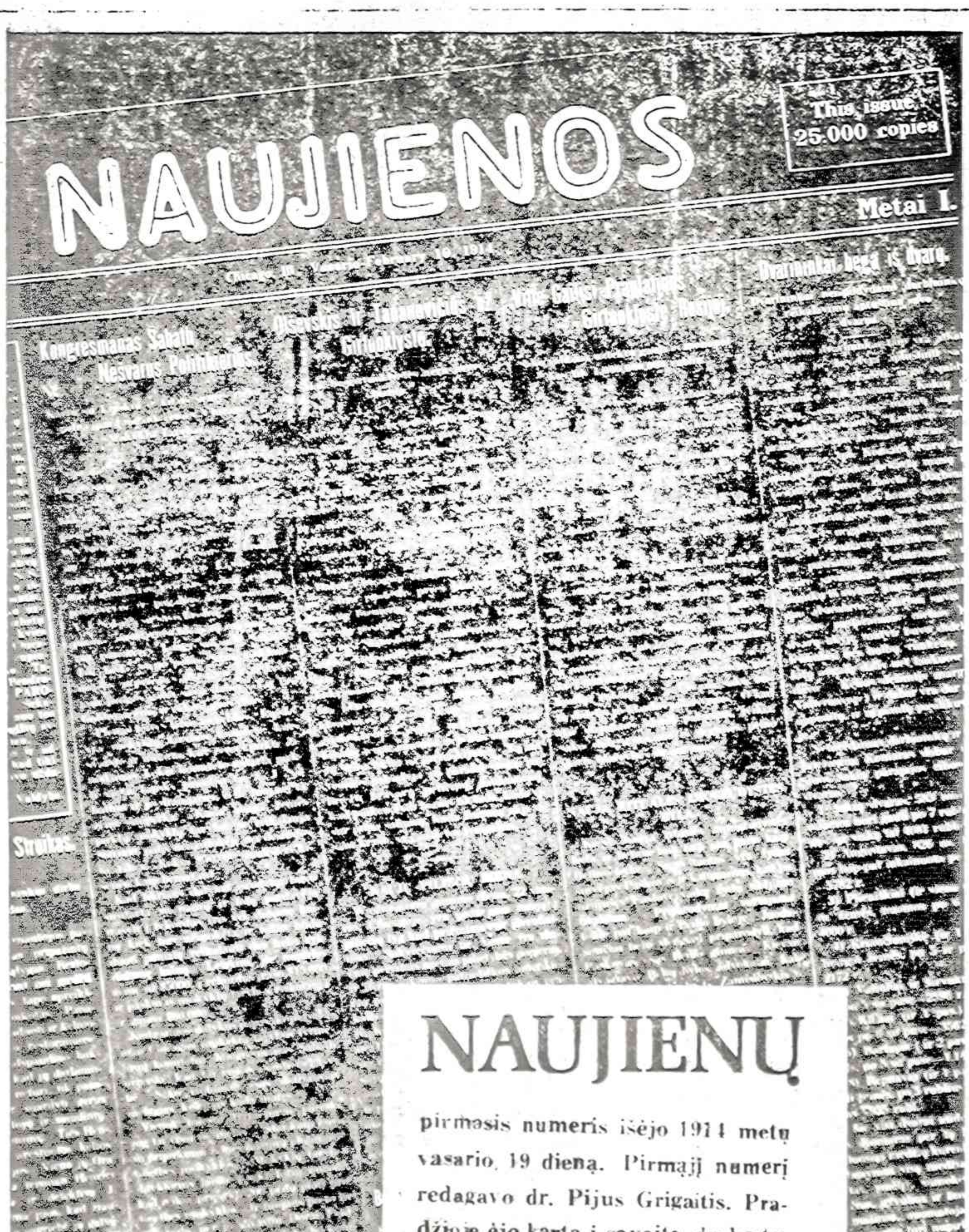

NAUJIENŲ

pirmasis numeris išėjo 1914 metų vasario 19 dieną. Pirmąjį numerį redagavo dr. Pijus Grigaitis. Pradžioje ėjo kartą į savaitę, du kartu, tris, o nuo rugpiūčio 5 dienos ėjo kiekvieną dieną.

Dr. Pijus Grigaitis (1883-1969) redagavo Naujienas nuo 1914 m. vasario 19 d. iki 1965 m. birželio 19 dienos, kai jį ištiko širdies smūgis.

Kaip pažinti oro pasikeitimus?

Senaisiais laikais žmonės orą spėdavo iš gyvulių elgesio. Dabar dėl oro pasikeitimų nereikia daug rūpintis, kai televizijoje parodo, koks oras yra ir koks bus rytoj. Bet kai nėra televizijos arba radijo, kitas eikalas. Kas gyveno gamtoje arba keliauja, tam pravartu numatyti oro prognozę. Ne visur mūsų planetoje tas pats oras. Čia lies tiktai bendrus oro reiškinius Amerikoje ir kai kur kitur. Šį kartą kiek plačiau, negu anksčiau rašiau.

Dangaus spalvos

Pilkas dangus anksti rytą— gražus oras.

Rožiniai plunksniniai debesys (cirusai) vakaro danguje, kai kitų debesų nėra - pastoviai gražus oras.

Graži, bet neryški, vakaro žara be tamsių debesų —gražus oras.

Ryto žara žemutiniuose debesyse—blogas oras.

Ryškios ir kontrastingos spalvos iš ryto arba vakare—blogas oras.

Tamsiai raudonas arba violetinis dangus — blogas oras.

Labai skirtingos spalvos debesys dieną — blogas oras.

Tamsiai mėlynas dangus, vėjuota — nepastovus oras.

Pažaliavęs iš ryto dangus— ore daug drėgmės, žada lietų.

Pilkas dangus, aptrauktas dideliais kamuoliniais debesimis— sausra

Pilkas dangus, aptrauktas sluoksniniais debesimis— lietus.

Vakaro danguj vyrauja nešvarios, šviesiai žalios ir raudonai geltonos spalvos — lietus ir vėjai.

Vakaro danguje vyrauja šviesiai geltonos spalvos —vėjuota be lietaus.

RŪKAI

Krintantis rūkas— atšils.

Kylantis rūkas — lietus.

Dulkintis lietus — ilgalaikis blogas oras.

Rudens ryto tirštas rūkas— ilgalaikis gražus oras.

Ryto rūkas, kai dienos karštos— palinkis į audrą.

Kai dūmai iš kamino ryte kyla tiesiai — bus gražus oras.

Kai dūmai iš kamino linksta žemyn — reiškia oro atmainą.

Debesys

Įvairios formos ir įvairiuose aukščiuose debesys — blogas oras.

Po audringo ir lietingo oro debesys, sudarydami kamuolius, renkasi vakaruose arba šiaurės vakaruose — pragiedrėjims.

Plunksniniai debesys, greitai slenkantys iš vakarų arba iš pietvakarių pusės — blogas oras.

Plunksniniai debesys, lėtai slenka iš rytų — ilgalaikis gražus oras.

Renkasi daug plunksninių debesų po ilgalaikio gražaus oro — artėjanti depresija, kuri gali praeiti be kritulių.

Vakare vakarinėje dangaus pusėjo renkasi gausūs plunksniniai debesys po ilgalaikio gražaus oro —greičiausiai bus blogas oras.

Plunksniniai debesys gula sluoksniais — po 24 valandų bus lietus.

Balti garbanuoti debesėliai ryto danguje — blogas oras.

Balti garbanuoti debesėliai vakaro danguje — gražus oras.

Dieną balti garbanuoti debesėliai vakare išsitriekę kamuoliniai debesys — naktį audra.

Griežtų kontūrų kamuoliniai debesys (cumulus) — gražus oras.

Debesų pakraščiai išsidriekę, neaiškūs, — palinkimas į lietų.

Debesų viršutinė dalis pučiasi — polinkis į audrą.

Tekant saulei, kamuoliniai debesys — blogas oras.

Dangus tamsių sluoksnių (stratus) debesų — lietus.

Tamsiai pilki sluoksniniai debesys šviesiame pilkame danguje — ilgalaikis lietus.

Į volus panašūs arba žemai pakilę debesys, slenkantys iš vienos dangaus pusės į kitą — audra arba vėtra.

Anksti rytą dangus be debesų nepastovaus oro metu — po kelių valandų lietus.

Kiti požymiai

Perkūnija šaltame, lietingame vasaros ore — blogo oro laikotarpis.

Lijundra apšalas — blogas oras, trunkantis gana ilgai

Vaivorykštė iš ryto ir prieš pietus — lietus sù vėtra.

Vaivorykštė po pietų ir vakare — geresnis oras.

Šerkšnas — beveik visada pranašauja gerą orą.

Šerkšnas po lietaus —nepastovus oas.

Reumatiniai ir neuralginiai skausmai — lietus. Vasarą audra.

Jeigu staigiai krinta barometras — naktį gausiau snigs — atodrėkis, arba atšilimas.

Barometrui pylant, sniego krituliai — trumpas atogrėkis.

Po lietaus greit išgaruoja vanduo — pasikartojantis lietus.

Šviesus ratas aplink saulę— per 24 — 28 val. oras pablogės.

Po gražaus oro tyras žvaigždėtas dangus — galimas oro pablėgėjimas.

Rasa — beveik visada pranašauja gerą orą.

Barometras

Barometras kyla greit — smarkūs vėjai su krituliais. Jeigu vėjai šiaurės vakarų arba šiaurės—naktį galima laukti šalčio.

Barometras kyla pamažu, bet pastoviai — oras pagerės tik tuo atveju, jeigu smarkiai nukris temperatūra. Galima tikėtis gražaus ir pastovaus oro, ypač kai debesys aukštai rytuose.

Kai barometras laikosis aukštai — žiemą labai šalta, vasarą šilta.

Kai barometras staigiai krinta — greit artėjanti audra.

(Nukelta į 3 psl.)

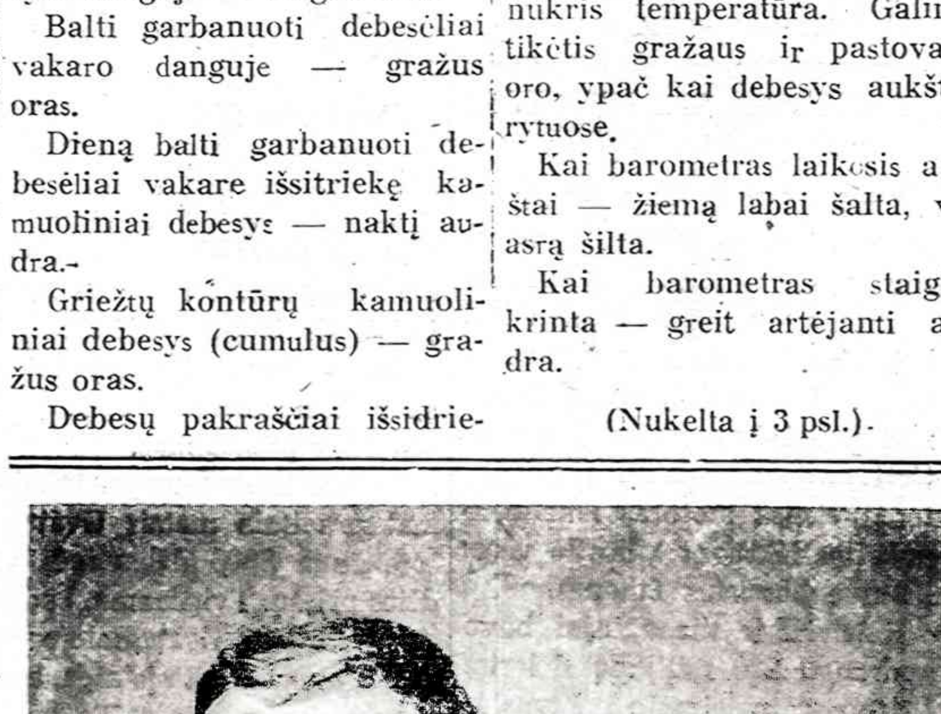

Standard Federal Taupymo ir Skolinimo Bendrovės prezidentas ir Tarybos pirmininkas **Justinas Mackevičius Jr.** pranešė apie bendrovės finansinę padėtį praeitais metais. 1980 m. pabaigoje bendrovės kapitalas pasiekė rekordinę \$542,801,777.38 sumą. Įnašai padidėjo virš 46 milijonų dolerių, gi atsargos pasiekė virš \$32 milijonų. Bendrovėje yra virš 80,000 taupytojų, jiems išmokėta \$36,639,9.. palūkanų, duota virš \$53 milijonų paskolų. Praeitą rudenį Oak Lawn, Ill., atidarytas dešimtas bendrovės skyrius.

They call it "The Overnight Wonder" for constipation.

Are you uncomfortable with your laxative? Then meet the little white pill they call "The Overnight Wonder." Just one pill at bedtime safely, surely stimulates your system's own natural rhythm. Overnight. So in the morning, you're back on the bright side. Comfortably! It's a good feeling.

What is "The Overnight Wonder"? Ex-Lax® Pills. That's right—pills from Ex-Lax. Look for the white box.

Use only as directed.

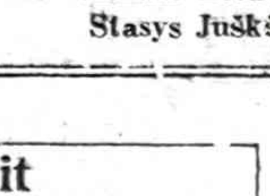

Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio pareiškimas Mažosios Lietuvos klausimu

Rašo dr. JONAS A. STIKLORIUS

(Tęsinys)

Oficialiai abiejų — ir rytinės, ir vakarinės — Vokietijos dalių laikysena rytinių teritorijų atžvilgiu išreikšta šiuose dokumentuose:

1) 1950 m. liepos 6 d. Rytų Vokietija pasirašė sutartį su Lenkija, einant kuria Rytų Vokietija pripažįsta, kad dabartinė Vokietijos - Lenkijos siena, vadinamoji Oderio-Neisses linija, yra galutinė.

2) 1970 m. rugpiūčio 12 d. Vakarų Vokietija Maskvoje pasirašė sutartį su Sovietų Sąjunga, einant kuria Vokietija pripažino, kad ji iš viso neturi jokių teritorinių pretenzijų.

3) 1970 m. gruodžio 7 d. Vakarų Vokietija Varšuvoje pasirašė sutartį su Lenkija, kurioje abi šalys pasisakė, kad jos pripažįsta esamas sienas galutinėmis ir kad jos neturi jokių teritorinių pretenzijų viena prieš kitą.

Visų šių tijų sutarčių implikacija aiški:

Abi Vokietijos valstybės atsisakė visų pretenzijų į rytines teritorijas, taigi ir į Mažąją Lietuvą.

Ryšium su tuo dar reikia paminėti ir 1975 m. liepos 30 d. Helsinkyje, Suomijoje, įvykusią saugumo ir bendradarbiavimo konferenciją, kurioje 35 valstybės, jų tarpe ir Vokietija, sutarė laikyti vieni kitų sienas nepažeidžiamomis ir atsisakyti vartoti jėgą prieš bet kurios valstybės teritorialinį integralumą.

Ta pati Helsinkio sutartis tačiau numato galimybę pakeisti esamas valstybių sienas taikiais susitarimais.

Tad galima padaryti išvadą, kad dabartinėje situacijoje iš Vokietijos pusės pretenzijų į Mažąją Lietuvą nenusimato.

B) Lenkija

Antrajam pasauliniam karui baigiantis, Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas Franklin D. Roosevelt, Didžiosios Britanijos ministras pirmininkas Winston S. Churchill ir Sovietų Sąjungos diktatorius Josif V. Stalin (taip vadinamieji "Didieji Trys") suėjo dviem konferencijom — 1943 m. lapkričio mėn. Teherane ir 1945 m. vasario 4-11 dienomis Jaltoje. Tvarkydami nugalėtosios Vokietijos klausimą, jie Rytprūsių provincijos problemą nutarė spręsti šitaip: Rytprūsių provincija buvo padalinta į dvi puses ir pietinė pusė — bet ne šiaurinė — buvo priskirta Lenkijai. Tas faktas neabejotinai pateisina vieną išvadą: Didieji Trys buvo įsitikinę, kad šiaurinė Rytprūsių pusė — atseit Mažoji Lietuva, Lenkijai nepriklauso.

1945 m. rugpiūčio 16 d. Lenkija pasirašė sutartį su Sovietų Sąjunga, o 1947 m. gegužės 7 d. buvo priimtas jų abiejų demarkacijos protokolas. Abiem šiais aktais Lenkija pripažino "Potsdamo liniją", skiriančią pietinę buvusios Rytprūsių provincijos pusę nuo šiaurinės, atseit nuo Mažosios Lietuvos.

Tų dviejų aktų implikacija aiški — Lenkija atsisakė nuo Mažosios Lietuvos.

C) Sovietų Sąjunga

Karui pasibaigus, 1945 m. liepos 17 — rugpiūčio 2 d. Didieji Trys, šį kartą jau Trumanas, Stalinas ir Attlee, susirinko Potsdame, Vokietijoje, konferencijai. Šioje konferencijoje priimto susitarimo penktasis straipsnis atiduoda Mažąją Lietuvą Sovietų Sąjungai, bet — ir tai svarbu pabrėžti— ne nuosavybėn, o tik laikinam administravimui, kol bus sudaryta taikos sutartis. Tačiau jau 1945 metų spalio 17 d. Sovietų Sąjunga inkorporavo Mažąją Lietuvą į RSFSR ir tuo, žinoma, sulaužė Potsdamo susitarimo penktąjį straipsnį.

Tai reiškia, kad Sovietų Sąjunga valdo Mažąją Lietuvą be jokio teisinio pagrindo, pasiremdama vien tik nuoga fizine, kumščio, ginklo jėga. Reikia neužmiršti, kad Mažoji Lietuva niekad Rusijai nepriklausė ir kad dėl to Sovietų Sąjunga neturi nieko kas bent iš tolo būtų panašu į istorinę pretenziją į Mažąją Lietuvą.

Tad galima padaryti išvadą, kad nei Vokietija, nei Lenkija, nei Sovietų Sąjunga neturi pakankamo teisinio pagrindo remti kurioms nors pretenzijoms į Mažąją Lietuvą.

Prie šios išvados, žinoma, reikia pridėti Caveat ta prasme, kad tokia išvada pagrįsta tik rebus sic stantibus, tik esant dabartinei padėčiai, nes neįmanoma numatyti ar bus pasikeitimų ateityje, ir, jeigu taip, kokio pobūdžio tie pasikeitimai bus ir kaip jie paveiks esamą situaciją.

Šiuo momentu tačiau galima konstatuoti, kad Lietuvos teisė į Mažąją Lietuvą yra ir geresnė ir stipresnė, ir istoriniu ir etnografiniu atžvilgiu, ir, pagaliau, elementarios teisybės pagrindu.

Dr. Jonas A. Stiklorius,
MLRS vicepirmininkas
e. pirmininko par.

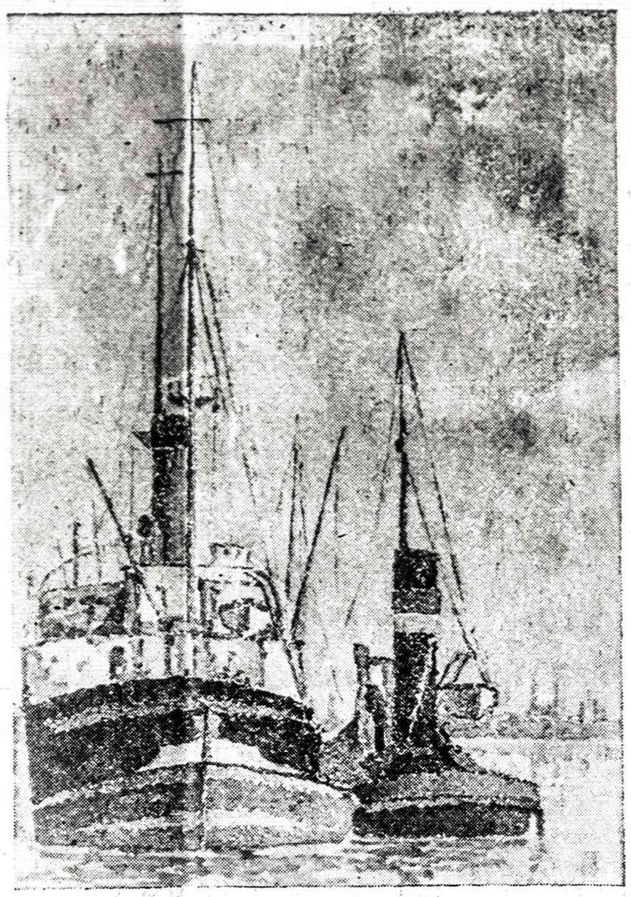

Klaipėdos uostas 1931 metais
(Teofilio Petraičio piešinys)

Piliečių klubas

Amerikos Lietuvių Piliečių Pašalpos klubo metinis susirinkimas įvyko š.m. vasario 8 d. Prisirinko gausus narių būrys, nepabūgęs šalto oro. Visa valdyba pradėjo darbą nuo 12 val. Nariai mokėjo duokles ir dalinosi įspūdžiais, nes buvo nesimatę per 2 mėnesius.

Pirm. Paul Masilionis atidarė susirinkimą, džiaugėsi ir sveikino su Naujais metais narius, taip gausiai susirinkusius, ir prašė prie tvarkos.

Raštininkė perskaitė protokolą, kuris priimtas su pagyrimu. Valdybos pranešimai taip pat buvo vienbalsiai priimti. Knygų revizijos komisijos raportą paruošė Ben Jurėnas. Julia Ramanauskas ir Della Ketvirtis patvirtino. kad knygos yra teisingai vedamos ir atskaitomybė rasta tvarkoje. Raportas priimtas su pagyrimu. Padėkota Bernice Žemgulis už skanias vaišes.

Klubas gavo laišką iš Lietuvių Tarybos, kviečiantį į Vasario 16 minėjimą. Klubas paskyrė ALTui $25.

Būta ligonių, kurie jau baigė pasveikti, tai Anna Palėkas, Mary Liepa. Joms palinkėta sustiprėti ir daugiau nesirgti.

Po to buvo vaišės ir malonus pobūvis.

Sekantis klubo susirinkimas įvyks kovo 8 d. 1 val. popiet Anelės Kojak salėje, 4500 So. Talman Ave.

Rožė Didžgalvis, koresp.

SKAITYTOJŲ NUOMONĖS

Frontininkai šneka, bet nestato

Kam tarnauja frontininkų vadovaujama LB? Ar tai nėra pasityčiojimas iš Vasario 16-os šventės, neminint jos vardo?

"Ragelių trio" — B. Pakštas, L. Bichnevičius ir V. Vaitkevičius — atliks dalį programos, LB Brighton Parko apylinkei vasario 8 d., 11 val., minint 728 metų Mindaugo karūnacijos ir 63 metų Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo sukaktį. Minėjimas vyks Brighton Parko mokyklos salėje". (Draugas, 1981 m. sausio 27 d.)

Ką bendro turi Mindaugo karūnacija su Vasario 16-ąja? Tai gal Kalėdas, Velykas ir Sekminių šventes sujunkime į krūvą, o magaryčių dar dadėkim ir Naujus Metus, tai bus didesnis kolchozas ir mažiau vargo, bus vilkas sotus ir oška sveika. Ar mes čia Amerikoje gyvename prislėgti po rusų letena, kad minėdami Vasario 16-ąją privalome dangstytis kitais vardais, kad okupantas nesužinotų ir mūsų neišsiųstų į Sibirą?

Tad sąmoningi lietuviai neprivalėtų dalyvauti tokiame parengime ir aukoti pinigus. Lietuvos okupantui Vasario 16-oji yra didžiausia rakštis akyje ir jis seka Lietuvos gyventojus, kad kas nors tą dieną neiškeltų vėliavos arba ką nors neprasitartų apie Vasario Šešioliktosios reikšmę.

Žinom, kad frontininkai remia okupanto tikslus ir vykdo jo planus savo bendradarbiavimu ir tiltų statymu, bet skraistė prisidengę laksto į Washingtoną ir vaizduoja didžiausius patriotus, žemindami ALTą ir VLIKą, kad jie pasenę ir Lietuvos laisvinimo darbų nepajėgia atlikti.

Už tai iš okupuotos Lietuvos atskrendančios lakštingalos pagiedojo, kad vietoj Vasario 16-os būtų minima Mindaugo karūnacija. Tam frontininkai pilnai pritarė ir jau vykdo okupanto pageidavimus. Jiems nesvarbus Vasario 16-os vardas, jų tikslas yra pasipinigauti ir pagal okupanto nurodymą sugriauti ALTą ir VLIKą. Tik neaišku, kaip lietuviai to nepastebi ir dar aukoja jiems pinigus. O kad tie pinigai naudojami advokatams teismo bylos vedimui ir lietuvių vienų prieš kitus kiršinimui, tai to aukotojai nežino, nes jie mato tik vieną medalio pusę.

Ar tai nebus Lietuvos okupanto šventė, kad jam pasisekė mus suskaldyti, kad mes nekovotumėm prieš okupantą, bet vieni prieš kitus? P. Šoliūnas minėjo, kad daug lietuvių išsikėlė į Lemontą, bet niekas nesirūpina ten sukurti lietuviškos parapijos. Ar tai nebūtų reikalas tuo susirūpinti LB-nei?

Senieji lietuviai, nors jie buvo ir beraščiai, ir mažai uždirbo, bet jie sugebėjo įsteigti 140 parapijų Amerikoje, iš jų — 10 Chicagoje. Gal būt už tai, kad čia nebuvo frontininkų ir tos garsios PLB ir jos diktatūros. O dabar PLB diktatoriai panoro viską pasiglemžti, pagal SSR metodą, o kas buvo sukurta — sugriauti. Nes griauti gali kiekvienas žioplys, o parapijoms įsteigti, bažnyčioms, mokykloms pastatyti, tai jau reikia protingo ir sugebančio asmens, kokio PLB sostinėje Chicagoje dar neatsirado. Tad gal jau raikėtų prikelti iš kapų dr. J. Šliūpą, kad jis įsteigtų parapiją frontininkų sostinėje Lemonte. O jei frontininkai nebus pašalinti iš LB vadovybės, tai tarp lietuvių jokios veiklos nebus.

Antanas Marma

Atsiųsta paminėti

● SKAUTŲ AIDAS, vasario numeris, 24 pusl. Leidžia LSS Tarybos Pirmija, vyr. redaktorius Juozas Toliušis, šį numerį redagavo vyr. sktn. J. Mikutaitienė. Jame yra daug trumpų straipsnelių, gausiai iliustruotų nuotraukomis bei piešiniais. Įdomus Skautiškos šienligės skirsnelis apie pastebėtas negeroves. Visa medžiaga įdomi skautams ir jaunimui. Kainuoja metams $5, pusei metų $3. Administratorė Malvina Jonikienė, 6345 So. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629.

KAIP PAŽINTI ORO PERMAINAS

(Atkelta iš antro puslapio)

Kai barometras lėtai krinta — gausūs krituliai.

Tornadai — uraganai

Pavasarį daugiausia būna staigių oro išdaigų, — tornadų ir uraganų nepramatytu laiku. Tornado siurblys prasideda aukštumoje ir dideliu greičiu pasiekia žemę, viską griaudamas ir naikindamas.

Tornadai sunaikina ištisus miestelius, ypač JAV pietinėse dalyse, bet dažnai pasirodo ir šiaurinėje Amerikos dalyje. Indianoje teko matyti nuostabų dalykų: nedidelis ąžuolų miškelis taip sujaukta, kad storiausi ąšuolai pastatyti šaknimis į viršų!

Uraganai daugiausia atsiranda vandenynuose. Tai didelio masto vandeningi debesys,kurie slenka lėtai ir žemai. Pasiekę krantą, užlieja pakraščius, sukelia dideles bangas. Kartais lietus nuslenka gana toli į sausumas. Tropikuose vad. "monsūnai" sukelia didelius potvynius. Tačiau retesnis atsitikimas, kaip tarnadai, kurie pavasarį pasirodo dideliais ir mažesniais išsiveržimais, padarydami neapsakomus nuostolius.

M. Šileikis

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

● EKSPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI ● FANNIE MAY SALDUMYNAI ● KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šiokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. 476-2206

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● LITERATŪRA, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstą, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Raukčio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varno kūrybos poveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik $3.

● DAINŲ ŠVENTĖS LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gėrintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkulisiais. Studija yra 151 pusl., kainuoja $2.

● VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūko aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tiksli to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 296 puslapių knyga parduodama tik už $2.

● LIETUVIŠKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskričių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina $6.

● KĄ LAUMĖS LĖMĖ, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik $3.

● JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jašinsko knygoje apie Juliaus Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja $6.

● SATYRINĖS NOVELĖS, M. Zoščenko kūryba, J. Valaičio vertimas. 200 psl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina $2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštu, pridėti dolerį persiuntimo išlaidoms.

GERA PROGA NAUJIEMS SKAITYTOJAMS

UŽ DEŠIMT DOLERIŲ NAUJIENOS SIUNČIAMOS TREČDALĮ METŲ!

Visi lietuviai kviečiami atkreipti į Naujienas savo asmenišką dėmesį, gerai su jomis susipažinti ir jas užsisakyti.

NAUJIEMS SKAITYTOJAMS, NORINTIEMS TINKAMIAU SUSIPAŽINTI SU DIENRAŠČIU, NAUJIENAS SIUNČIAME 4 MĖNESIUS UŽ 10 DOLERIŲ.

Nuoširdžiai kviečiame visas ir visus į platinimo vajaus talką!

Prenumeratos pratęsimo, užsakymų, bei galimų skaitytojų reikalais prašoma pasinaudoti žemiau esančiomis atkarpomis.

NAUJIENOS
1739 S. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

● Iš anksto be raginimo pratęsiu savo prenumeratą, taupydamas laiką ir mažindamas susirašinėjimo išlaidas. Priede ____ dol.
Pavardė ir vardas _____
Adresas _____

● Užsakau Naujienas kaip dovaną savo _____, kuris yra naujas skaitytojas. Priede ____ dol.
Pavardė ir vardas _____
Adresas _____

Sponsoriaus pavardė, vardas ir vietovė _____

● Platinimo vajaus proga, palaikydamas lietuvišką spaudą ir Naujienų pastangas, prašau jas siuntinėti už pridedamus ____ dol.
Pavardė ir vardas _____
Adresas _____

● Platinimo vajaus proga, prašau siuntinėti Naujienas dvi savaites susipažinimui nemokamai be jokių įsipareigojimų.
Pavardė ir vardas _____
Adresas _____

POVILO LAURINAVIČIAUS KŪRINYS

Gyvas, įdomus ir jaudinantis lietuviško gyvenimo 406 pusl. romanas

BE DRUSKOS

Kiekvienas lietuvis privalėtų įsigyti ir susipažinti su lietuviško gyvenimo tikrove, labai gyvai parašyta ir lengvai skaitoma.

Minkšti viršeliai $8.00

Galima įsigyti Naujienų administracijoje arba pasiunčiant $9 čekį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980
Subscription Rates:

Chicago $45.00 per year $24.00 per six months, $12.00 per 3 months. In other USA localities $40.00 per year $22.00 per six months. $12.00 per three months. Canada $45.00 per year; other countries $48.00 per year.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos
Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose
metams — $45.00
pusei metų — $24.00
trims mėnesiams — $12.00
vienam mėnesiui — $5.00

Kitose JAV vietose
metams — $40.00

pusei metų — $22.00
trims mėnesiams — $15.00
vienam mėnesiui — $ 4.00

Kanadoje:
metams — $45.00
pusei metų — $24.00
vienam mėnesiui — $ 5.00

Užsieniuose:
metams — $48.00
pusei metų — $26.00

Naujienos eina kasdien. Išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Telef. 421-6100.

Pinigus reikia siųsti paštu Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

M. Šileikis — Potvynio madona

Vasario 16-osios minėjimo pamokos

Praeitą sekmadienį buvo pati svarbiausia diena lietuvių tautos vedamoje kovoje už Lietuvos nepriklausomybę. Savo laiku lietuviai buvo labai vieningi kovoje už savo krašto laisvę. Vieningai kovodami jie buvo savo krašto laisvę atgavę, o sekmadinį jie pajuto, kad ta vienybė reikalinga prarastai krašto laisvei atgauti.

Visi žinome, kad lietuvių tarpe atsirado visa eilė bendradarbiautojų su priešu, tiltų statytojų, kursų lankytojų, "kultūrinio bendradarbiavimo" ir kitokių išmislų, kad tiktai įvestų lietuvių tarpan įvairiausias abejones. Patys didžiausieji rusų bendradarbiai, kurie pradėjo kėsintis į nepriklausomybės kovai renkamas aukas.

Antron eilėn sekė Lietuvos valstybės nepriklausomos 63-čiųjų metų sukatkies minėjimus ruošti skyrium, sakyti skirtingas kalbas ir klausytojų tarpe sėti skirtingas idėjas apie krašto nepriklausomybę.

Tuo pačiu metu pradėta sėti nepasitikėjimas tomis organizacijomis, kurios iki šio meto vedė patį svarbiausią ir būtiniausią darbą. Pradėta ruošti nepasitikėmas Amerikos Lietuvių Taryba ir Vyriausiuoju Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu. Pradėta šmeižti šių organizacijų atsakingi pareigūnai, pradėta niekinti organizacijos ir nuvertinti jų pasiekti darbai. Vietoje ilgus metus veikusių organizacijų, įsteigta JAV Lietuvių Bendruomenė, prie jos prilipdytas inž. Algimanto Gečio vadonaujamas komitetas. Šios dvi organizacijos turėjo perimti visą Amerikos lietuvių vedamą darbą, perimti buvusias organizacijas, susižerti jų santaupas ir įvesti neo-tvarką.

Frontininkai buvo išsiuntinėję instrukcijas visiems savo bičiuliams ruošti mitingus Vasario 16-tą dieną, o vėliau organizuoti ir bandyti pasiglemžti galimai didesnį aukų skaičių. Išsiuntinėjo instrukcijas, kaip rengti susirinkimus, raginti duoti skyrium aukas ir sudaryti pergalės įspūdį.

Praeitas sekmadienis parodė visišką vienybės ardytojų fiasco. Chicagoje pačiame didžiausiame centre buvo suruoštas pats didžiausias Vasario 16 dienos minėjimas. Minėjimas suruoštas didžiausioje Marquette Parko lietuvių salėje. Iškilmingas minėjimas buvo pats gausiausias. Jame surinkta žymiai daugiau aukų, negu bet kada anksčiau.

Vasario 16-tosios dvasia, nuotaikos ir pasiryžimas kovoti už gimtinio krašto laisvę buvo pats ryžtingiausias. Lietuviai atgaivino norą patiems tvarkytis visus savo reikalus. Pasirodė drąsos tą savo norą viešai paskelbti ne tik krašto okupuotiems piliečiams, bet ir visam pasauliui. Pusantro šimto metų praleidę vergijoje, ryžosi paskelbti didelį visos tautos pasiryžimą ir ginte gynė ji Lietuvoj nuo visų okupantų, gynė jį ir Amerikoje nuo visų skaldytojų, bandžiusių Gedimino, Mindaugo laikais, kada buvo reikalingas vieningas visų žmonių ryžtas!

Lietuvių norą siekti nepriklausomybės suorganizavo tiktai Chicagos Lietuvių Taryba. Panašiai buvo suorganizuoti Vasario 16-tossios minėjimai New Yorke, Bostone, Detroite, Pittsburge ir kitur. Iš kitų vietų dar neturime žinių, bet žinome, kad čia paminėtose Amerikos lietuvių kolonijose buvo sušaukti gausūs minėjimai, parodys ryštas neleisti ardyti suruoštų minėjimų.

Niekur taip atkakliai negynė savo teisių, kaip jas gynė Chicagos Liet. Tarybos minėjimo organizatoriai. Tiltų statytojai buvo pasiryžę apardyti Chicagos organizuojamą minėjimą, bet konkrečių žingsnių šiame tūkstantniame mieste nesimatė.

Tiltų statytojai ruošė mitingus prieš Vasario 16-tos dienos minėjimą, ruošė ir minėjimui pasibaigus, bet jie nepajėgė sutraukti tokių didelių minių, kurias sutraukė Chicagos Lietuvių Taryba.

Tie ardytojai buvo pasiruošę ardyti tvarką, kliudyti kalbėtojams, bet niekas iš to neišėjo. Nei vienas triukšmadarys nedrįso pakenkti nustatytai ir paskelbtai tvarkai. Chicagoje tiktai vienuoliai buvo pasamdę savo brolijos du narius, kad jie gautų stalą ir galėtų aukų parinkti. Jie buvo atsivežę ir brošiūrėlių pardavinėti, bet jiems buvo aiškiai pasakyta, kad bus uždrausta ardyti tvarką. Atvykusiems vienuoliams buvo aiškiai pasakyta, kad jokio stalo čia negaus, jokia literatūra čia nebus leidžiama pardavinėti.

Tvarkos ardytoją sulaiko pirmas netvarką pastebėjęs. Jam nereikia bėgioti ir vyresniųjų pagalbon šauktis. Jis netvarką pastebėjęs triukšmautojui pasako, kad čia negalima aukų rinkti, tai jie savo konvertėlius kišą į krepšį. Atsirado vienas juokdarys, paliko $10.00 su instruksijomis jo auką perduoti JAB LB vadovybei, nes ir ji dirbanti naudingą darbą. Dešimkė bus grąžinta kutkiniam pareigūnui. Paurazienės patvarkymas ir šiandien galioja. Vienas kitas bandė kelti balsą prieš ALTo vadovybės įvestą tvarką, bet susirinkusieji juos labai greitai apramino. Jie greitai įsitikino, kad tolerancija triukšmui kelti ir organizaciniam darbui kliūdyti jau pasibaigė. Jau paaiškėjo kliudytojų tikslai. Kalbos, pareiškimai ir vadovų nutarimai aiškiai rodo, kad tolerancija melams, daromoms kliūtims jau pasibaigė. Tai matė minėjimuose balsavusieji; tai suprato ir tie tiltų statytojai.

KAIP KRIKŠČIONYS DEMOKRATAI VERTINA VLIKO SEIMĄ

Metinis VLIKo seimas 1980 metais įvyko Toronte, Kanadoje, gruodžio mėn. 13-14 dienomis. Nors laikas labai nepatogus, bet teko aukoti keletą labai svarbių darbo dienų atstovaujant Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungą šiame svarbiame įvykyje. Seimas prasidėjo kelliolika minučių pavėluotai, bet gausiai seimo atstovais ir svečiais pripildyta Toronto lietuvių salė per daug nesijaudino, nes visi buvo užsiėmę senų pažinčių atgaivinimu arba seimo programos diskutavimu.

Seimas prasidėjo sklandžiai su invokacija ir po trumpų diskusijų, be didesnių pataisų, buvo priimta valdybos paruošta darbotvarkė. Pradžioje, kaip ir paprastai, ėjo sveikinimai žodžiu. Pirmasis sveikintojas buvo generalinis konsulas Žmuidzinas, kuris trumpame sveikinimo žodyje priminė apie padidėjusį politinį ir religinį persekiojimą Lietuvoje.

Dr. Sungaila, sveikindamas PLB vardu, apgailestavo dabartinį santykių stovį tarp PLB ir VLIKo. Jis savo ilgesniame žodyje priminė savo pozityvų vaidmenį VLIKo apsijungimo laiku 1963 metais. Jis pasiūlė PLB ir savo talką santykiams tarp VLIKo ir PLB išlyginti. ALTo sveikinimą padarė jo pirmininkas dr. Šidlauskas, atkreipdamas dėmesį į VLIKo deklaraciją 1944-ųjų metų Vasario Šešioliktosios dienos proga, šios deklaracijos svarbą ir teisinį tęstinumą. Žodžiu dar sveikino vietiniai ir apylinkių Kanados Lietuvių Bendruomenės vienetai. Buvęs VLIKo valdybos pirmininkas dr. Kęstutis Valiūnas, negalėdamas dalyvauti, atsiuntė raštu sveikinimo žodį.

Sekė VLIKo Tarybos pirmininko pranešimas, kurį padarė dr. Vladas Šimaitis. Trumpai paminėjo statistinius davinius ir keletą svarbesnių Taryboje svarstytų reikalų, kaip Tarybos narių lankymasis okupuotoje Lietuvoje, statuto pakeitimo siūlymai ir panašiai.

Dr. Bobelis, Valdybos pirmininkas, gana ilgokame pranešime plačiai nušvietė sudėtingą ir gausių nuveiktų darbų vaizdą. Atkurta VLIKo atstovybės keletoje Pietų Amerikos ir Europos valstybių, sucementuoti ryšiai su Diplomatine Tarnyba, užmegzti ryšiai su naujai išrinktų Europos Parlamentu. Daug pastangų įdėta ir gerų pasekmių atsiekta Madrido konferencijoje. Tampriai bendradarbiauta su ALTa, pabaltiečiais ir ukrainiečiais Madrido konferencijos metu ir tartasi bendrais laisvinimo klausimais. Daugiausia nesėkmės ir nusivylimo atnešė negalėjimas panašiai gerus bendradarbiavimo ryšius turėti su PLB Valdyba.

Dr. Kostas Jurgėla savo pranešime ribojosi valdybos posėdžiuose svarstytų darbų apžvalga ir medžiagos paruošimu Madrido konferencijai. Liūto Griniaus pranešimas pateikė eilę sugestijų veiklos reikalais.

Dr. J. Balio pranešimas daugiausia dėmesio atkreipė Eltai. Nusiskundė, kad kai kuri spauda vengia duoti ELTA kaip žinių šaltinį, nors dažnai pasinaudoja. Belgrado ir Madrido konferencijų temomis pranešimą pateikė dr. Krivickas. Išsamiai paruoštą pranešimą Prancūzijos ir bendrai Europos reikalais padarė iš Paryžiaus atvykusi VLIKo atstovė Prancūzijoje Birutė Venskuvienė. Ponas Juras pakalbėjo apie Didžiosios Britanijos lietuvių problemas. Tuo ir pasibaigė priešpietinė seimo sesija.

Pasistiprinus skaniais kanadiečių paruoštais pietumis, sėdome toliau klausyti kitų VLIKo Fondo vardu kalbėjo Tarybos pirmininkas A. Vakselis ir Valdybos pirmininkas J. Giedraitis. Abu kalbėtojai pabrėžė, kad dabartinė Tautos Fondo finansinė padėtis yra gera, bet kad reikia ieškoti daugiau darbininkų, nes rinkėjų eilės retėja, o išlaidos didėja. Geriausią Tautos Fondo naujieną paskelbė Kanados Tautos Fondo pirmininkas A. Firavičius, įteikdamas keturiasdešimt penkių tūkstančių dolerių čekį. Ponas Firavičius priminė, kad jau eilė metų kaip kanadiečiai savo metines aukas didina, bet perspėjo, kad šis darbas reikalauja daug pasiaukojimo ir dažnai atliekamas nedaugelio labai pasišventusių darbuotojų, kurių eilės pamažu retėja. Po su pranešimais susijusių diskusijų pabaigos sekė Algirdo Vokietaičio iš Švedijos ir prelato Balkūno paskaitos.

Daugiausia dėmesio sukėlė prel. Balkūno paskaita, kuri savo turiniu ir geru pristatymu buvo dalyvių gausiom ovacijom priimta. Ši paskaita buvo puikiai paruoštas dokumentas apie VLIKo, ALTo ir Lietuvių Bendruomenės kilmę, jų užduotis ir nesutarimų priežastis. Tokios paskaitos yra itin dabar reikalingos, kada santykiai tarp VLIKo ir LB yra tokiame nepageidaujame stovyje. Ši paskaita buvo svarbi ir dėl to, kad prelatas yra vienas iš nedaugelio žmonių, kuris buvo šių istorinių įvykių pagrindinis veikėjas. Prelatas Balkūnas labai vaizdžiai nupasakojo praeitį ir gerai suprasdamas dabartį ragino surasti sutartinį laisvinimo ir lietuvybės išlaikymo darbų pasidalinimą, pamirštant menkus, nereikšmingus ginčus, siekiant vieningos veiklos.

Vakare įvyko banketas su meninė programa ir šokiais. Banketo metu dar buvo siaukota apie 5000 dol. VLIKo reikalams. Tuo ir baigėsi pirmoji seimo diena.

(Nukelta į penktą puslap.)

STUDENTAI TURĖS MOKĖTI SKOLAS

WASHINGTON, D.C. — Teisingumo departamentas pradėjo didelę akciją atgauti skolas iš buvusių studentų. U.S. Distrikto teisme iškelta 501 byla, reikalaujanti sumokėti virš 660 tūkst. dol. iš studentų trijuose Ohio miestuose. Tokių skolų yra $732 milijonai.

Pastebėta, kad paskolas gauna ir turtingų tėvų vaikai, kurie neturi teisės jų gauti.

• JAV-se dviems šimtams gyventojų tenka vienas policininkas.

MYKOLAS BIRŽIŠKA

PROF. MYKOLAS ROEMERIS

(1881–1945)

(Tęsinys)

Jų tarpe buvo lietuviai: advokatas Mykolas Sleževičius, pat pradžioje Donatas Malinauskas, Šiauliuose gyvenąs inž. Vaclovas Bielskis, vėliau (Kaune) prof. Čepinskis ir kiti. Ne ką bendra beturinti su XVIII amž. ir XIX amž. pradžios masonų apeigomis, nebeturinti savo tarpe kunigų ir privengiant kurios bažnytinės ortodoksijos suvaržytų asmenų, lietuviškoji XX amž. masonija ne tik toliau tebeugdo savo "brolių" ir "seserų") tarpe nuoširdaus bendravimo, solidarumo ir talkininkavimo dvasią, švarus, grynus visuomeniškus jausmus, kilnų žmoniškumą, bet ir tikybinę, tautinę ir visokeriopą toleranciją, nevaržomo galvojimo ir laisvo tyrinėjimo branginimą, visuomeniniuose ir politiniuose santykiuose gilaus ir pilnutinio demokratizmo siekimą, nenustojant savo individualaus svorio. Tikrai masoniškos dvasios yra įkvėptas gražus Vytauto Didžiojo universiteto prof. psichiatro Blažo veikalėlis apie toleranciją, kurią man priminė Vilniaus universiteto visuotinės istorijos asistentas Pranas Čepėnas, besikalbant mudviem apie Lietuvos masonus ir kuri buvo prieš dešimt ar kiek metų Kaune pasirodžiusi, tik nemoku pasakyti, ar bebuvo jis masonas, o gal tik savarankiškai priėjo masoniškąjį nusistatymą, pats to nežinodamas, bet, matyt, savo asmens privalumais į tai linkęs.

Masoniškos šeimos tradicijų, pats da linkęs į atitrauktą nuo kasdieninio gyvenimo įvykių intelektualumą, laisvą visuomeninį radikalumą ir paryžiškai išprusintą etikizmą, Roemeris buvo ne vien masonų organizacijos narys, ne vien masoniškų pašnekų dalyvis, bet ir giliai, vidiniai masoniškai perimtas, tatai reiškė savo veikimu ir raštais. Žinant modernios lietuviškosios masonijos esmę, pakanka įsiskaityti į Roemerio veikalus ir straipsnius, kad daug kur jaustumės skaitą Lietuvos masono mintis. Sakau — lietuviškosios masonijos, taip kaip ją išugdė "Lietuvos" ložė, kuriai jis liko ištikimas, kai kiti jos nariai lenkai ilgainiui iš jos pasitraukė ir susirišo su lenkiškomis Varšuvos ložėmis. Nenuostabu, jog pirmojo Pasaulinio karo metu Vilniaus "Lietuvai" užmigus ir teatgijus jau Kaune, jos piekyje radosi Roemeris kaip geriausias jos praeities ir dabarties ryšininkas, jos siekimų derintojas su Nepriklausomossios Lietuvos visuomenės gyvenimo sąlygomis, laimėjimais ir pralaimėjimais.*)

* Reikia priminti, jog, kad ir būdami (ne viešos) organizacijos nariai, savo veikloje masonai ne tiek nustatomi organizacijos nutarimais, kiek savo laisvo vidinio, — sakyčiau, "masoniškos sąžinės" — šauklio, tad ir drauge visi vienodi masonai, kas sau betgi laisvai reiškiasi roemeriškai, čepinskiškai ar bielskiškai. Aišku taip pat, jog nerašiau čia masonijos kritikos, tik stengiuos suprasti Roemerį kaip masoną.

Kabinetinis intelektualistas, tik įsitikinęs turįs būti visuomenininkas, nesiskratęs visuomeninėmis pareigomis ir sąžiningai jas eidamas, kiek tuometinės Vilniaus visuomenės gyvenimas jų iš jo pareikalaudavo, jis geriausiai savo įsitikinimus ir intelektinį pajėgumą pareikšdavo spaudoje, ypačiai tam gavęs artimą savo sielai laikraštį. Tai buvo pradėjęs eiti bene 19111 ar 1912 metais Vilniaus savaitraštis (vėliau ir rečiau pasirodydavo) "Przegląd Wilenski", idėjiškai susijęs tiek su 1906 m. roemerine "Gazeta Wileńska", tiek su prieškariniu Vilniaus demokratizmu, tiek ir su tuometiniu masonizmu, tad vis su tuo pat roemerizmu. Per 25-rius metus (su pertrauka karo metu) jį redagavo artimas Roemeriui žurnalistas Liudvikas Abramavičius ("ministerininko" Vyt. Abramavičiaus pusbrolis), prieš tai dirbęs pretenduojančių į visuomeninį pirmavimą ir taikingą (per "litvowanų" galvas) vadovavimą valstiečiams lietuviams dvarininkų dienraštyje "Kurjer Litewski", kuriame jie buvo pats kairysis redakcijos darbininkas, nesutikęs toliau dirbti, šiam dienaščiui susijungus su nacionalistiniu (endekų) dienraščin. Suendėjusiame, smarkiai savo tarpe susikertančių tautybių mieste "Przegląd Wilenski" stengėsi atlaikyti demokratizmo ir tautinio sugyvenimo pozicijas, gindamas lietuvius ar gudus, pranešdamas apie jų tautinius laimėjimus, puldamas endekų agresingumą ir ypačiai (po I Pasaulinio Karo) netesingus, ciniškus ir nešvarius lenkų administracijos žygius nelenkų atžvilgiu, dėl ko ilgainiui toji administracija beveik kiekvieną šio laikraščio numerį sulaikydavo, neleisdavo platinti, o jo redaktorių traukdavo tieson ar šiaip nubausdavo. Be smailos paties redaktoriaus plunksnos, dar kitų, ypačiai vėliau (po Didžiojo karo), įdomaus ir garbingo "gudiškos kilmės, lenkiškos kultūros ir lietuviško valstybingumo" kun. Vladislovo Toločkos (prieš pat II-jį pasaulinį karą arkivyskupo Romualdo Jalbrzykowskio nešvariai suprovokuoto ir ištremto iš Vilniaus į Gardiną), bendradarbių raštų (įvairių metu esu ir aš kelius straipsnius čion davęs) rimčiausi šio savaitraščio straipsniai priklausė Roemeriui. Savo europiniu, aukščiu, akademiniu dėstymu ir svetimu bet kokiai demagogijai tonu strapisniai aiškiai išsiskirdavo iš kitų tarpo, nė kiek betgi nepasitraukdami ir neatšokdami nuo demokratinių ir šiaip laisvinių postulatų (pagrindų ir reikalavimų.

(Bus daugiau)

ARMAGEDONAS IR PO JO – PASAULINĖ TAIKA

"Jis surinko juos į vietą, kuri hebraiškai vadinama Armagedou"
(Apreiškimo 16:16)

* * *

30. Mes vis dar gyvename besikeitimo pericde; bet jau pasirodė tiek daug atsižymėjusių įvykių, kad į juos žiūrėdami, mes esame įsitikinę, kad nematomos Kristaus kariuomenės jau turi galybes pertvarkyti pasaulio reikalus ir prirengti kelią pilnam jo garbes apsireiškimui ir suteikimui visai žmonijai laimės, ramybės ir amžinojo gyvenimo.

Taip žiūrint, pirmo pasaulinio karo prasidėjimas 1914 metais sudaro neužginčijamą įrodymą, kad nuo to laiko Kristus, teisėtasis žemės valdytojas, pasiėmė į savo rankas žemės reikalus. Apreiškimo 11: 17, 18 yra parašyta apie žemes valdymo pasikeitimą tada, kai pasaulio karalystės patapo Dievo ir jo Kristaus karalyste.

ŠV. RAŠTO TYRINĖTOJAI, 5241 So. Mozart, Chicago, IL 60632

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius
1938 S. Manheim Rd., Westchester, IL.
VALANDOS: 3—9 darbo dienomis ir kas antrą šeštadienį 8—3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71 St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. agal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antrad. 1—4 popiet, ketvirtad. 5—7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos telef.: 448-5545

SILEIKIS, O. P.
ORTOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS
Prostatos, inkstų ir šlapumo takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
Priimam Master Charge ir VISA korteles.
R. ŠERĖNAS. Tel. 925-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 4:00-4:30 val. popiet. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

WINTER OVERCOAT.

Don't Go Out Without It.
©1980 Miller-Morton Company, a subsidiary of A.H. Robins Co., Richmond, Virginia 23230

"Lietuvos Aidai"
KAZĖ BRAZDŽIONYTE
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties, banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p. iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

★

Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos narių visuotinis-metinis susirinkimas įvyks š.m. vasario men. 22 d. 2 val. popiet Vyčių salėje. Susirinkimo metu bus peržvelgta praeitų metų veiklo, prisaikdinti nauji nariai ir nustatytos kuopos veiklos gaires 1981-siems metams. Visiems kuopos nariams susirinkime dalyvavimas yra būtinas. Po susirinkimo — užkandžiai.
E. V.

Lietuvių Žagarės klubo eilinis narių susirinkimas įvyks sekmad.enį, vasario 22 d., 1 val. popiet Anelės Kojak salėje, 4500 S. Talman Ave Nariai kviečiami atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarti ir jau laikas užsimokėti duokles. Bus ir vaišės.
Rožė Didžgalvis, rašt.

KAIP KRIKŠČ. DEMOKRATAI VERTINA VLIKO SEIMĄ

Atkelta iš 4 psl.

Antrąją — sekmadienio dieną pradėjome su pamaldomis ir vėl pasiklausę įdomių ir svarių prelato Balkūno žodžių, rinkomės į salę priimti rezoliucijų. Mandatų komisijai paskelbus, kad yra pilnas kvorumas, buvo skaitytos ir priimtos rezoliucijų komisijos paruoštos rezoliucijos. Rezoliucijos susidėjo iš prideramų pasveikinimų, padėkų, aiškaus pasisakymo dėl VLIKo primato laisvinimo darbe, raginimu išdirbti planą sustiprinti informacijai apie okupuotą Lietuvą ir jos būklę ir ieškoti būdų išlyginti santykius su PLB. Rezoliucijos buvo vienbalsiai priimtos be didesnių pataisų seimo atstovų.

Išklausę VLIKo pirmininko padėkos žodžių, sugiedojom Tautos himną, skirstėmės namo žinodami, kad VLIKas, kaip pagrindinė pavergtos tautos laisvinimo institucija, yra stipri, veikli ir pajėgi šiam darbui toliau vadovauti.

(LKDS Biuletenis)

● Per vienerius metus kiekvienas Amerikos vaikas mato apie 25 tūkst. komercinių skelbimų. Iki vaikas užbaigia vidurinę mokyklą, jis jau būna matęs 350 tūkst. skelbimų ir 18 tūkst. nužudymų.

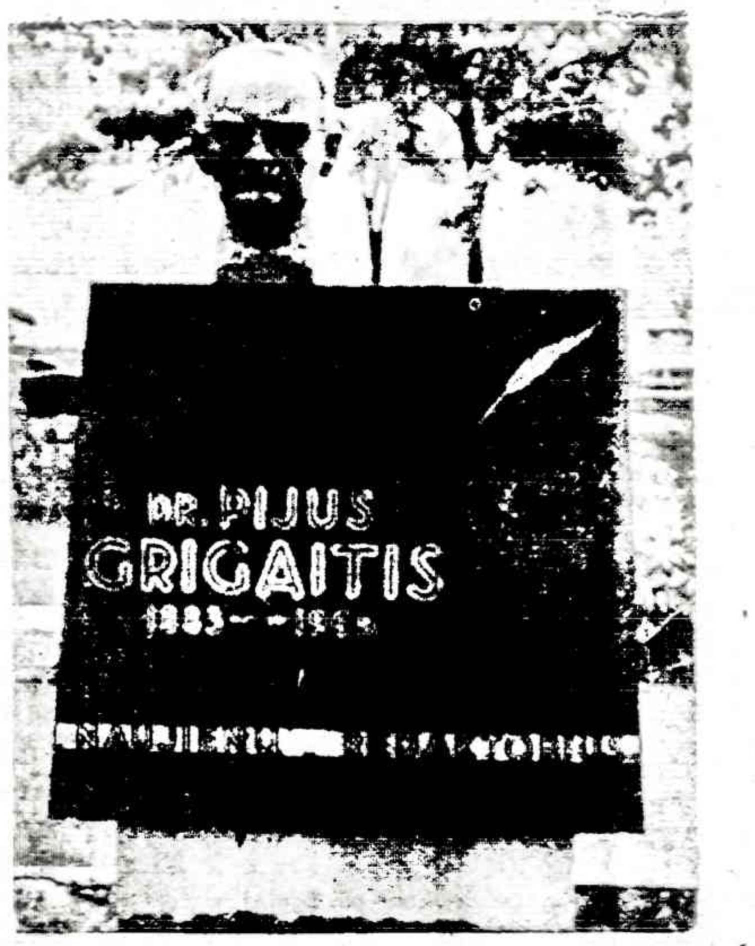

Dr. P. Grigaičio paminklas Liet. Tautinėse kapinėse.

ALGIRDAS GUSTAITIS

Senieji vokiečių įsakymai prieš prūsus

Prūsų nesuvokietinę, po kelių šimtų metų okupantai skelbė įsakymus lietuviškai

(Tęsinys)

Šiuo įsaku ašmuo atsukamas prieš vietinius, kurstančius bėgti. Tokie kurstytojai pažadami bausti pakariant. Reiškia, vietiniai lietuviai ir prūsai, norintieji atsikratyti juos apnykusiųjų kolonistų, grasinami pakarti. Įsakymą išleido ir pasirašė pats vadinamas Prūsijos karalius! Taigi, jiems pakarti autochtoną lietuvį ar prūsą tebuvo niekniekis.

Dar ne viskas: didelį atlyginimą gaus pranešęs, tai yra apskundęs, kurstytoją. Čia ne sunku suprasti, kad šiuo būdu lengvai buvo "atsikratoma" ne palankių vietinių, kuo nors ne patikusių valdovams, pasakiu siu drąsesnį žodį ar nenusilenku siu okupantui. Turėjo būti tragiškai įtempta padėtis: iš vienos pusės kolonistų norintieji atsikratyti vietinių lietuviai ar prūsai, iš kitos pusės bebėgantieji patys kolonistai.

Ne tą druską girkai — būsi pakartas

Tų pabių 1723 metų gruodžio 20 d. Prūsijos karalius Pričkus Vilius pakartotinai įsako vartoti tik iš Magdenburgo hercogystės įvežamą druską. Už šio įsakymo nevykdymą mirties kausmė pakariant!

Galimas dalykas, vietiniai gyventoji buvo susitarę ir gaudavo druskos iš kitų vietovių. Druska turėjo būti griežtai normuota prekė, būtina ilgesniam laikui pasilaikant mėsą, žuvį ir kt. maisto produktus, apdirbant kailius ir kt..

Namuose neleidžiama kepti duonos

Prūsijos karalius Pričkus Vilius 1724 m. sausio 8 d. įsako išgriauti visas kaimiečių pirkiose esančias duonkepines krosnis. Tokias krosnis liepiama įrengti viešose kaimo gatvėse, arba net už kaimo.

Nors pabaigoje sakoma, kad tai daroma priešgaisriniais sumetimais, bet čia aiškiai matyti tolesnis vietinių kontroliavimas maisto gaminime. Atėmus galimybę privačiai gaminti mėsos, žuvų atsargas, uždraudžiama keptis ir duoną.

..Būtina pirkti druskos norma

Dabar keistai atrodo, bet tas pat kaarlius 1729 m. sausio 25 d. įsaku liepia Prūsijos gyventojams pirkti nustatytą druskos kiekį. Neklausantieji bus baudžiami rykštėmis, o trečią kartą sugauti nusikaltę, bus pakariami. Prūsijos karaliai, pasirodo, plačiai naudojosi kyžiuočių visoje šalyje pristatytomis kartuvėmis.

Už druską vokiečių valdžia gaudavo numatytas pajamas.

Kviečiami sugrįžti pabėgę kariai

Kaip buvo pašlijusi vokiečių karių moralė, galima numanyti iš 1737 m. gruodžio 31 d. Prūsijos karaliaus Pričkaus Vilaus paskelbto malonės suteikimo pabėgusiems kariams, kviečiant juos sugrįžti į savo buvusius pulkus bei daliniusl 3-jų mėnesių laikotarpy sugrįžusieji bus išbraukti (kaip gi!) iš kartuvių sarąšų..

Be to, sugrįžusiems bėgliams numatomos ir piniginės dovanos.

Platus, gal masiškas, bėgimas iš okupacinės Prūsijos kariuomenės, matyt, bus pasilivęs, nes 1740 m. lapkričio 23 d. tas pat karalius pažadėjo neliesti turtų tų karių ir valstiečių, kurie nustatytu laiku sugrįš. Jiems pažadama leisti apsigyventi miestuose, jei to norėtų.

Bėglių vistiek buvo. 1746 m. kovo 12 d. karalius paskelbė naują malonės raštą, dovanojant kaltę pabėgusiems kariams, jei jie sugrįš į savo dalinius ,ir prižadant, kad nie kad jiems nebus primenamas jų nusikaltimas.

Pašus karaliaus Pričkaus malonės raštas kariams dezertyrams buvo paskelbtas 1746 m. lapkričio 6 d., įsakant jį iškabinti viešose vietose, kariuomenės daliniuose.

Minimoje knygoje paskelbta viso dvylika įsakymų ir skelbimų dėl kariuomenės dezertyrų, jiems bausmių dovanojimo.Sunku buvo okupantui net kariuomenė išlaikyti lietuviškoje Prūsijoje.

Draudžiama valstiečiams skųstis

Valdžios įstatymais nepatenkintieji negali skųstis, negali rašyti nepasitenkinimo dėl okupantų įsakų. Tai aiškiai 1780 m. rugpiūčio 22 d. įsakė Prūsijos vyriausybė. Besiskundžiantieji ir tokius raštus surašiusieji bus baudžiami: sunkiųjų darbų kalėjimu arba kūno bausmėmis.

Neabejotinai taikyta vietiniams lietuviams lietuviams - prūsams. Primena dabartinę rusų — komunistų okupaciją Lietuvoje. —

Draudžiama javus malti namuose

1790 m. sausio 19 d. Prūsijos vyriausybė paskelbė įsaką, kuriuo javus malti galima tik pas tą malūnininką, prie kurio esi prirašytas. Valstiečiams draudžiama girnomis malti namuose. Jie girnas turi suvežti į dvarus arba į valdžios įstaigas ir ten bus sudaužytos.

Komentarai nereikalingi Panašiai dabar kolchozuose..

Ragina būti gerais krašto gynėjais

1813 m. kovo 17 d. Prūsijos karaliaus Pričkaus Viliaus atatsišaukimu Prūsų gyventojai pagiriami už karingumą ir drąsumą. Kartais yra paliepęs įvesti visuotinę karinę krašto gynybą ir numatęs tuojau suorganizuoti landšturmą. Prūsijos valdiniai raginami dalyvauti tokiuose landšturmuose.

Šiuo bandoma priduoti karinės drąsos vietiniams valdiniams,kurie buvo vokiečiai ar kitoki kolonistai.

Čia paliečiau kai kuriuos to laikotarpio (visų daviau datas), vokiečių paskelbtus įsakymus okupuotai Prūsijai. Juose aiškiai juntama baimė vietinių gyventojų, pastangos juos dar daugiau suvaržyti ir parklupdyti.

(Bus daugiau)

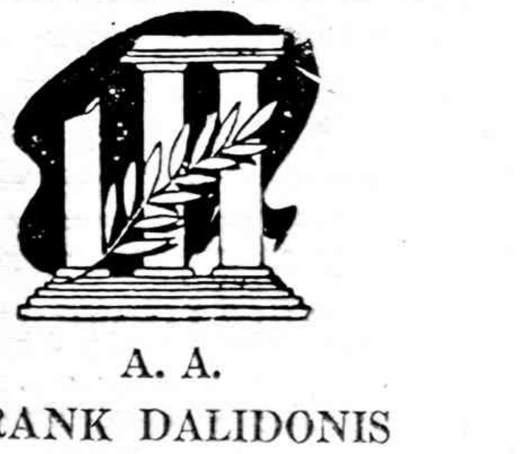

A. A.

FRANK DALIDONIS

Gyv. Phoenix, Ariz. Anksčiau gyv. Chicagoje.

Mirė 1981 m. vasario 18 d., sulaukęs 93 metų amžiaus.

Gimęs Lietuvoje, Šiaulių aps., Radviliškio mieste.

Amerikoje išgyveno 75 metus.

Paliko nuliūdę: dvi dukterys — Ellen Peigh, žentas dr. Donald, ir Aldona Burns, žentas Peter, šeši anūkai, penki proanūkai bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Prašome nesiųsti gėlių.

Kūnas bus pašarvotas penktadienį 1 val. popiet Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69th St.

Šeštadienį, vasario 21 d., 10 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a.a. Frank Dalidonio giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Dukterys, žentai, anūkai, proanūkai.

Laidotuvių direktoriai Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

VANCE FUNERAL HOME
1424 South 50th Avenue
Cicero, ILL. 60650
Tel.: 652-5245
TRIJŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENINĖ
Patarėjai ir laidojimo direktoriai:
JEAN VANCE ir GEORGE SORINI
Aikštės automobiliams pastatyti

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
CHARLES STASUKAITIS
VĖSINAMA LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
– GORDON FUNERAL HOME –
1729 South Halsted Street, Chicago
Tel. 226-1344

Mažeika & Evans
Laidotuvių Direktoriai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01
9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

EUDEIKIS
GAIDAS – DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

NARIAI: Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANSO PATARNAVIMAS
*
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS
3307 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel.: OLympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Tel.: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138 - 1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

ROCKFORDO NAUJIENOS

PAREIGĄ ATLLIKUS

Didžiausias ALTo skyriaus rūpestis buvo kaip iškilmingiau paminėti Lietuvos Nepriklauhomybės paskelbimo dieną — Vasario 16-tąją.

Vasario 8 dienos rytą, prie Lietuvių klubo iškėlėm Amerikos ir Lietuvos vėliavas, ir tuo šią šventę pradėjome. Klubo salėje prasidėjo darbas. Vieni salę tvarkė, kiti ruošė maistą, barą, aukų lapus, muziką ir kitus darbus. Virš salės įėjimo durų užrašas visus kvietė "Welcome to Lithuanians Independen Day". Salės viduje išrašytas šūkis: "Lietuvis nepavargs kovoje už Lietuvos laisvę" O iš garsiakalbių skambėjo "Lietuva Brangi" ir kitos dainos.

Pirmieji mūsų svečiai, tai Chicagos šaulių rinktinės šauliai ir šaulės. Pilnas autobusas, virš 40 žmonių, papildė mūsų mažą koloniją.

Pasitikome su maršo garsais, pakvietėm mielus svečius ir atsigaivinti karšta kava ir užkandžiais. Atsigaivinus atėjo laikas vykti į bažnyčią pamaldoms. Prie bažnyčios sustojo didelis autobusas. Iš jo išėjo uniformuoti vyrai ir moterys su vėliavomis. Tai Chicagos šauliai.

Bažnyčioje šv. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė kun. A. Tamošaitis. Mišių auką nešė šaulių vadovybė — V. Išganaitis ir M. Dapkus. Nuskambėjo "Pulkim ant kelių" ir kitos giesmės; pabaigai — Lietuvos himnas.

Sugrįžus į salę, minėjimą atidarė ir pasveikino susirinkusius skyr. pirm. S. Surantas. Šauliai, garbės sargybos lydimi, įnešė vėliavas. Amerikos ir Lietuvos himnus sugiedojo sol. A. Gaižiūnienė, pritariant publikai. Kleb. W. P. Collins sukalbėjo invokaciją. Perskaitytas Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktas. Pagerbti sav. kūrėjai — V. Keršys ir B. Daukšys. Sav. kūrėjas B. Nekrošius dėl pablogėjusios sveikatos negalėjo dalyvauti.

Po trumpos pirm. kalbos, išnešus vėliavas, prasidėjo linksmoji programos dalis.

Sol. A. Gaižiūnienė puikiai padainavo keletą lietuviškų dainų. Šaulių šokėjų grupė "Vytis" gražiai pašoko keletą tautinių šokių, grojant akordeonu A. Stelmokui.

Gražiai išpildyta programa linksmai nuteikė publiką. Pilna salė žmonių ir surinktos aukos rodė šios šventės pasiekimą. Lietuvos laisvinimui buvo surinkta 1,550 dol. Šios aukos bus pasiųstos ALTo centrui.

Kitas šios šventės susidariusias išlaidas padengė suruošti pietūs ir veikiantieji baras.

Svečių tarpe matėsi ir amerikiečių: Mr. and Mrs. W. Millgen — pres. of Foundation for International Cooperation, ir keletas kitų; L. Klubo prez. E. Tomkus su žmona; Paul Gill — lietuvis, kandidatuojantis miesto burmistro pareigoms; Bill Bogdonas su šeima ir P. Rūta Dudzik su šeima, neesniai apsigyvenusi Rockforde.

Visi kaip vienas, visi kaip broliai, bendrų žingsniu eikime Lietuvos laisvės kovos keliu, vadovaujami Amerikos lietuvių Tarybos.

Mieli svečiai ir rockfordiečiai! Jūs supratote ir atlikote pareigą savam kraštui. Padėka jums.

Rockfordietis

TRUMPAI

*

— *V. Bildušas*, Montgomery, Ill., apmokėdamas prenumeratą., savo gerus linkėjimus atlydėjo $10 auka. Dėkui už nuolatinę paramą.

— *Dėkui inž. Anatolijui Dičiui*, Santa Monica, Cal., už 10 dol. auką penumeratos pratęsimo proga. Taip pat dėkui Los

Angeles tautiečiui už Naujienų ir jų platinimo vajaus palaikymą.

— *Antanas Andiulionis*, So. Boston, Mass., veiklus visuomenėje ir aplinkoje, taip pat uolus spaudos rėmėjas, kartu su prenumerata ir gerais linkėjimais atsiuntė $8 auką. Dėkui.

— *Izabelė ir Valerijonas Pociai* iš Brighton Parko, be paraginimo pratęsė prenumeratą, o sveikisimus ir geurs linkėjimus atlydėjo $10 auka. Dėkui.

— *Elena Grigaliūnienė* iš Maquette Parko, prisimindama savo mirusį vyrą Vladą, ilgametį Naujienų skaitytoją ir rėmėją gavusi kalendorių, atsiuntė $5 auką. Irma Biknerienė iš Gage Parko atsiuntė $3. Dėkui.

— *Ona Matutične*, LaSalle, P. Q., mums pranešė, kad š. m. vasario 1 d. mirė jos vyras Antanas ilgametis Naujienų skaitytojas. Paskutiniu metu jis sunkiai sirgo ir apgailestavo davo, kad negali surasti naujo skaitytojo. Apgailestaudami jo mirtį, p. Onai Matulienei reiškiame užuojautą.

— *Indrė Paškauskienė* praveda mankštos pamokas pirmadieniais 7 — 8:30 val. vak. Toronto Lietuvių namuose. Taip pat ten yra kulinarijos kursai. Juose dalyvauja 25 jaunos kursantės. Kursai baigiami baiandžio 5 d. pobūviu.

— *Toronto skautijos Kaziuko mugė* įvyks kovo 1 d. Prisikėlimo parapijos salėse.

— *Sol. Vytautas Petronis* pakviestas dainuoti Kanados Operos Bendrovės statomose keturiose operose.

— **Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų organizacijos** narių susirinkimas įvyks vasario mėn. 20 d., penktadienį, 7:30 val. vak. parapijos salėje, 6820 So. Washtenaw Ave. Susidarė svarbių reikalų aptarti, todėl visus prašome dalyvauti. Bus trumpai paminėta Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena — Vasario 16-oji. Po susirinkimo bus užkandžiai.

Stasys Patlaba

— **Viktoras Šimaitis pildo** INCOME TAX Šimaitis Realty Įstaigoje, 2951 W. 63rd Street. Darbo valandos kasdien nuo 10 val. ryto. Tel.: 436-7878 arba 763-0337. (Pr.)

— JAV LB (R) Apylinkės visuotinis narių susirinkimas įvyks š.m. vasario mėn. 22 d. 11:45 val. ryto Šv. Antano parapijos salėje, 49th Ct. — 15th St. kampas, Cicero, Ill. Maloniai kviečiame visus susirinkime dalyvauti. Valdyba

DEMOKRATAS P. ROCK IŠRINKTAS PIRMININKU

SPRINGFIELD, Ill. — Demokratas Phillip J. Rock antradienį buvo išrinktas Illinois valstijos Senato pirmininku. Šie rinkimai vyko pagal aukščiausio Illinois teismo nutarimą. Už senatorių Rock buvo paduota 30 balsų, o už respublikonų kandidatą David C. Shapiro buvo paduoti 25 balsai. Į rinkimus neatvyko 4 respublikonų partijos atstovai. Seime yra 30 demokratų ir 29 respublikonai senatoriai.

Sausio mėnesį, porai demokratų neatvykus, Illinois Senato pirmininku buvo išrinktas David Shapiro. Bet demokratai apskundė posėdžiui pirmininkavusį gubernatorių už blogą laiko parinkimą. Teisėjas svarstė skundą ir patarė dar kartą susirinkti ir šį klausimą iš naujo pasvarstyti. Šapiro išrinktas respublikonų partijos pirmininku. Demokratai ir respublikonai nutarė bendradarbiauti.

NAUJIENŲ REIKALAIS

Naujienų Administracijai:

Skaičiau kelis Naujienų vedamuosius, kur priminta skaitytojams, kad reikia Naujienas paremti, ir kodėl. Todėl, kad "... dienraštis pats neišsilaikys, jeigu kiekvienas lietuvis prie jo neprirems savo peties ir nepadės vesti naudingo ir labai reikalingo darbo... (N., 1981.1.2). "Naujienos visiems patarnauja. Jos stengiasi paskelbti naujausias ir teisingiausias žinias. Naujienoms reikalingas ir pinigas" (N., 1980.12.3).

Pasisako ir skaitytojai, kodėl Naujienos taip reikalingos ir kodėl reikia jas ir pinigais paremti. V. Kaltunas (1981.1.13), pasisakęs, kodėl Naujienos reikalingos, vieną iš V. Karoso vedamųjų, kuriame jis sako auksо žodžius, kad nė vienas laikraštis iš suaukotų penkinių neišsivertė ir neišsivers.

Petras Šilas (1981.1.8) atvirame laiške pasisako, kodėl Naujienos reikalingos, kokia jų pagrindinė reikšmė ir kad jos padeda išryškinti tiesą.

Taigi, Naujienos pasitarnauja ir tuo, kad jų skiltyse skaitytojai sužino tiesą, kuri kitoj spaudoj neretai nuslepiama ar net keičiama melu.

Visa eilė organizacijų savo veiklos aprašymus randa Naujienose. Be Naujienų žmonės ir nesužinotų apie jų veiklą. Ypač tai liečia mūsų veiksnių ALTos ir VLIKo veiklą.

Tad ar visos tos organizacijos, ypač kurios remia ALTos ir VLIKo veiklą, neturėtų nedelsiant pasirūpinti kaip efektingiau ir skubiau paremti Naujienas?

Kad Naujienos galėtų lengviau padengti praėjusių metų išlaidas ir lankyti skaitytojus dar šįmet, reikia, kad bent keli šimtai skaitytojų paremtų Naujienas bent po $50 suma ir taip papildytų visų kitų skaitytojų aukas Naujienoms paremti.

Jungdamasis prie tų Naujienų skaitytojų ir papildydamas savo paramą, siunčiu Jums Money Order sumoje 50 dolerių ir geriausius linkėjimus.

J. Bigelis

• Amerikoje vidut. priešmokyklinio amžiaus vaikas 30 valandų per savaitę praleidžia žiūrėdamas televiziją. Kol jis pradeda eiti į mokyklą, jis jau būna praleidęs 6 tūkstančius valandų prie televizijos. Galime įsivaizduoti, kokią didelę įtaką turi televizijos programos į vaiko asmenybės suformavimą.

• Šimtas brolelių viena juostele susijuosė. (Šiaudų kūlys)

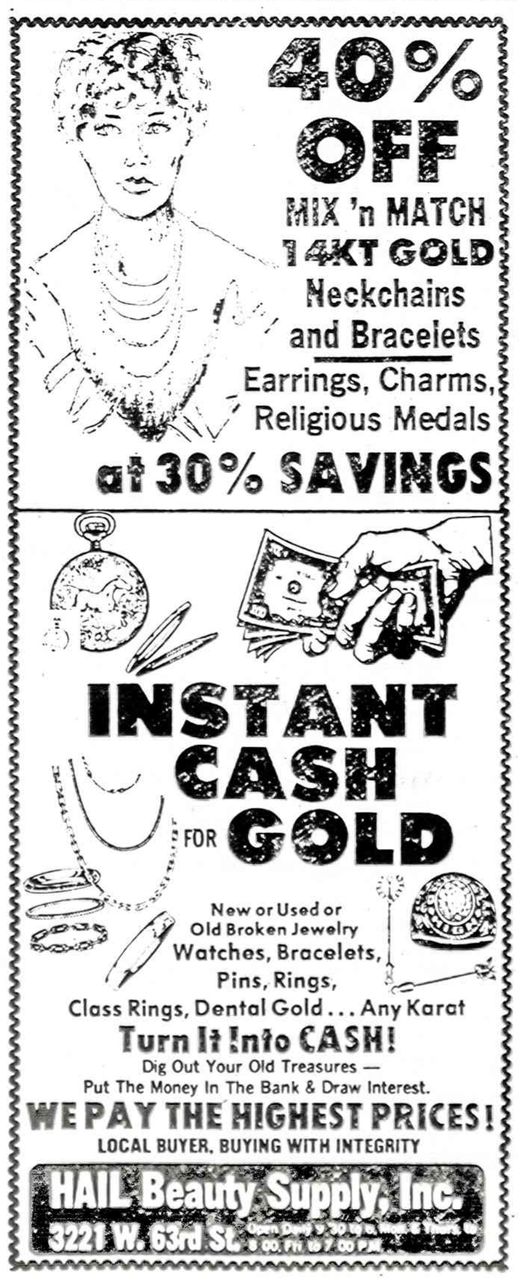

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
MARIJA NOREIKIENĖ
1608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2737
Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.
MAISTAS IŠ EUROPOS SANDĖLIŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
1581 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
V. VALANTINAS

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE
yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmokėjo daugiau kaip AŠTUONIS MILIJONUS dolerių apdraudų savo nariams.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA nelaiko pelno, nariams patarnauja tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali Susivienijime apsidrausti iki $10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąja apdrauda — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už $1,000 apdraudos sumą temoka tik $3.00 metams.

SLA — kuopų vyra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų veikėjus, jie Jums mielai pagelbės į SLA įsirašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N. Y. 10001
307 W. 30th St.
Tel. (212) 563-2218

REAL ESTATE

Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MĖNESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS.
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. Virginia 7-7747

BŪTŲ NUOMAVIMAS
• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI.
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

• LIETUVIŠKAS RESTORANAS su namu ir įrengimais Marquette Parko rajone. Labai geras biznis, lengvos pirkimo sąlygos.

• 2 BUTŲ MEDINIS prie 68-tos ir Maplewood. Labai tinka giminingoms šeimoms.

• MŪRINIS BUNGALOW Brighton Parke, 15 metų. Reikia skubiai parduoti. Neaukšta kaina.

ŠIMAITIS REALTY
Notary Public
Insurance, Income Tax
2951 West 63rd Street
Tel. 436-7878 arba 839-5568

BROOKFIELD, Ill., parduodamas 4 butų namas — kiekvienas butas turi atskirą šilumą. Galima tikėtis $225,000 morgičių.
Skambinti 485-4069

JOHN GIBAITIS
Advokatų įstaiga
6247 S. Kedzie Ave.
(312) 776-8700

Juozo Šmotelio
ATSIMINIMŲ SKIRSNELIAI
Graži, lengvai skaitoma ir įdomi 250 puslapių knyga, sukrauta autoriaus troboje.
Čikagos ir apylinkės lietuviai, skirsnelių mėgėjai, prašomi atvykti ir knygą pasiimti. Kitur gyvenantieji prašomi užsisakyti paštu.
Autoriaus adresas:
7114 S. Campbell Ave.
Chicago, IL 60629
Knygos kaina — 5 doleriai.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI
Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko Prano ŠULO paruošta, — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta, "Sūduvos" išleista knyga su legališkomis formomis.
Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje 1739 South Halsted St., Chicago, ILL. 60608. Kaina $3.00.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesčiuose, greit, garantuotai ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

DĖMESIO
62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai $120 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
Tel. 523-8775

GENERAL REMODELING
• Alumin. langai, durys, medžio apmušimai. • Staliaus darbai, cemento laiptai, porčiai, stogai ir visa kita.
FETINGIS CONSTRUCTION
7152 So. Kedzie Avenue
Tel. 776-8505

DAŽYMAS IR REMODELIAVIMAS
Nėra darbo permažo. Visus paimu. Iš lauko ir vidaus.
Kainos labai prieinamos.
GEDIMINAS BARANAUSKAS
4514 So. Talman Avenue
Tel. 523-0383

A. TVERAS
Laikrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 69th Street
Tel. REpublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7458
Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY
F. Zapolis, Agent
3208½ W. 95th St.
Everg. Park, Ill. 60642, - 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company

ADVOKATŲ DRAUGIJA
V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS
2458 W. 69th St.
Darbo val.: nuo 9 ryto iki 7 vak. Šeštadieniais nuo 9 iki 12-tos arba pagal susitarimą.
Telefonuoti 778-8000

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d.
Ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629